

TORSDAG 18 AUGUSTI. NR 33/2016

Därför ska du öppna din bibel

Sidan 6

Att skriva till statsministern

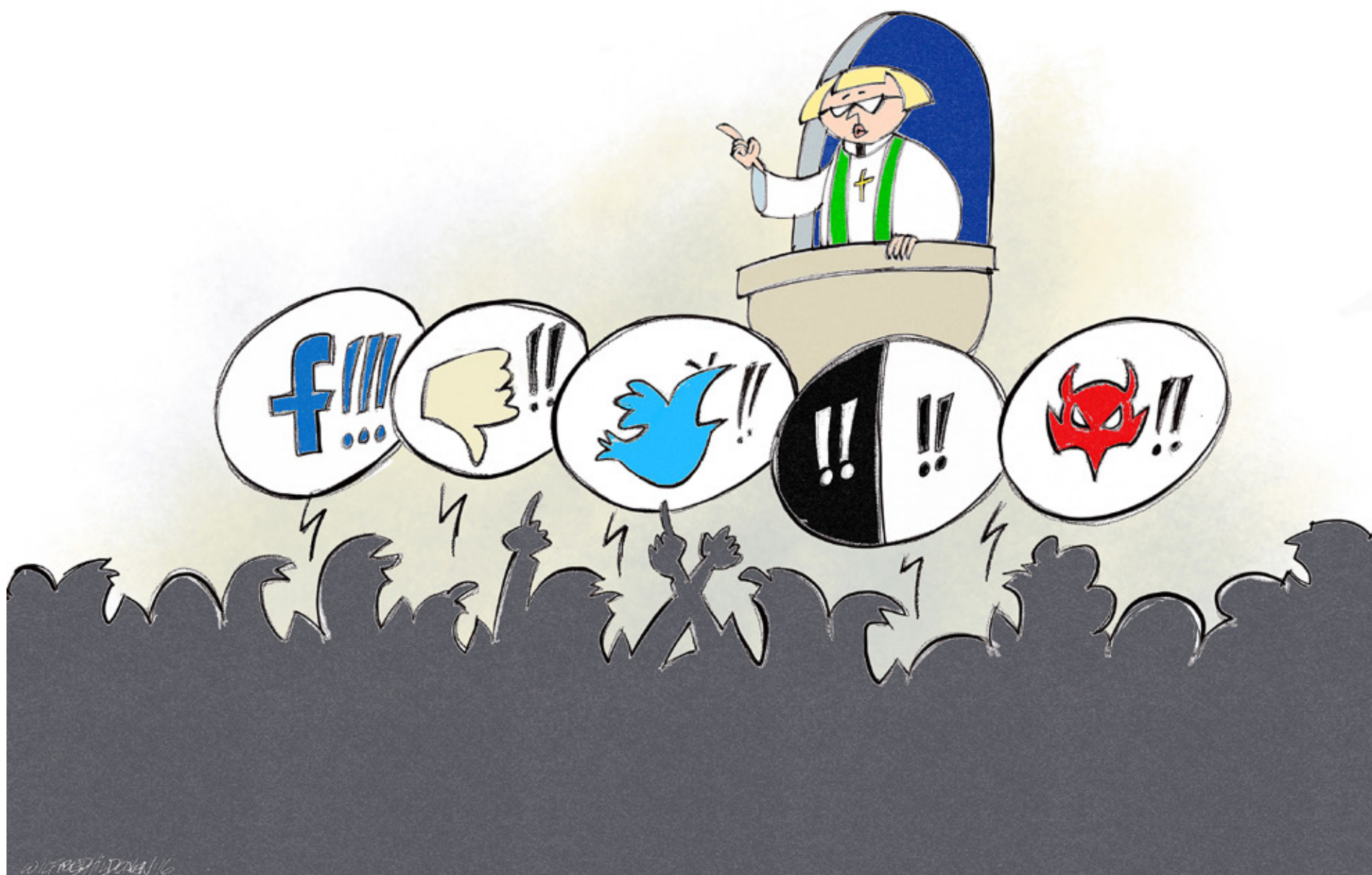
Sidan 15

Loppis är mer än bara billiga grejer

Sidan 8

► **DENNA VECKA:** INSTICK TILL LOJO OCH VASA SVENSKA FÖRSAMLING

Hett kring Svenska kyrkan

Korskampanj, kyrkohandbok och bjudresor. I sommar har Svenska kyrkans agerande väckt diskussion både i traditionella och sociala medier. Problemet är kanske att kyrkan strävar efter att presentera en enhetlig mediefasad.

Sidan 4

Högläser hela Bibeln på gågatan i Jakobstad

Sidan 3

När chefen blir arg måste du vara lugn

Sidan 7

Tjugofem år senare mötte jag Edith igen

Sidan 6

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Kyrkan är du och jag

KP NÄR SKA och får kyrkan tala och tycka offentligt? Om vad? Åsikterna går kraftigt isär beroende på vem man frågar. Naturligt nog ingår det i problematiken att många dessutom helst vill att kyrkan tycker som de själva och blir djupt besvikna eller rent av aggressiva i annat fall. Men den allra viktigaste pusselbiten handlar ändå om frågan: vem är det som är kyrka? Och vad betyder det i så fall för frågan om tycka-till-rätten?

JUST NU pågår en debatt kring Svenska kyrkans offentliga tyckande, initierat av de officiella och rätt kyliga reaktionerna på aktionen där folk uppmanades visa sitt stöd för förföljda kristna genom att fotografera sina smyckeskors.

Sökljuset riktas mot ärkebiskop Antje Jackelén, som än en gång får bli symbolen för kollektivet Svenska kyrkan, som enligt kritikerna inte tyckte tillräckligt i det här fallet.

ÄVEN om teologen Patrik Hagman inte ser samma hårda tryck på att kyrkan i Finland ska tycka till i konkreta samhällspolitiska frågor finns definitivt samma tendens här. Visst har ärkebiskop Kari Mäkinen både tyckt till och sagt ifrån tydligt i många brännande frågor. Och visst har kyrkan som kollektiv också fått ta konsekvenserna, vare sig det handlat om ris eller ros.

Andra gånger har kyrkans tyckande passerat relativt obemärkt – tyvärr. När biskopsmötet samlades under finlandssvenskt värdskap i Borgå för ett år sedan kom biskoparna med ett spontant uttalande riktat både till kommuner och församlingar om human och rättvis behandling av flyktingarna, som då fyllde mottagningscentraler och kyrkgolv. Ett förhållningssätt som enligt biskoparna låg i linje med det kristna livet.

Det var tidigt reagerat, men så pass tidigt att åsikten inte riktigt registrerades i ett nymornat flykting-Finland.

UNDER TIDEN har det jobbat i det tysta i många församlingar och organisationer med kristen bas. I vardagen har många av kyrkans medlemmar, i olika sammanhang, efterlevt den bibliska uppmaningen att bemöta och behandla främlingen väl.

Det här är tyckande med händer och fötter, och det är viktigt att komma ihåg att det har minst lika stor tyngd som uttalanden inför strålkastarna.

Därför är det också konsekvent att privatpersoner, i likhet med KP:s kolumnist Ann-Katrin Store, nappar på initiativet från författarna Merete Mazzarella och Monika Fagerholm och skriver brev till statsminister Sipilä.

Hennes åsikt, våra åsikter – och biskop Björn Vikströms brev till statsministern – alla de många röster är också kyrkans.

Det handlar inte om den ena rösten som talar om vad som är rätt och riktigt. Det handlar om de många överenskommelse: Så här vill vi handla, sådana här människor vill vi vara. Kyrkan är de levande stenarna, sägs det. Enligt Bibeln finns det lägen när till och med stenarna ropar.

”Så här vill vi handla. Sådana här människor vill vi vara.”

PROFILEN: ALI NIEMELÄ

”Det är Guds nåd att jag lyckades komma ifrån det hemska liv jag levde, när jag kände att döden var allt som fanns kvar.”

Bytte droger mot Gud

Jesus förändrade Ali Niemeläs liv när det var som allra mörkast. Den före detta brottslingen har lämnat knarket och fängelset bakom sig och lämnat sitt liv i Guds händer. Nu vill han sprida evangeliet och låta tron ge andra ödeskamrater en ny chans i livet.

TEXT OCH FOTO: SARAH LÖNNQVIST

Från hemlös amfetaminmissbrukare till livsglad medborgare som vill sprida evangeliet. Jesus räddade Ali Niemeläs liv när han nått botten och bara ville dö.

Ali Niemelä föddes i Alavo i Österbotten som enda barnet. När han var fem år gammal flyttade familjen till Sandkulla i Vanda, där han bott sedan dess. Den unge Ali var populär, spelade både ishockey och fotboll och gillade flickor och coola mopeder – precis som vilken tonårsskille som helst. Skolan däremot var inte riktigt hans grej. Efter grundskolan lämnade Ali gymnasiestudierna på hälft och utbildade sig till lässmed i stället.

– Där fick jag jobb direkt. Lönen var bra, och jag var duktig på det ansvarsfulla arbetet, berättar Niemelä.

Snart fick han ändå problem med alkoholen och saker och ting började sakta men säkert gå snett. Niemelä arbetade hårt, festade bort veckosluten, och när lönen kom gick den genast till sprit.

– Jag var också våldsam och brukade hamna i slagsmål på krogen. Det slutade ofta med ett blått öga – alltid kunde jag inte ens återvända till jobbet, berättar Niemelä.

Alkoholproblemen fortsatte i ett tiotal år. Så småningom kom Niemelä i kontakt med den kriminella världen och testade droger. Han började använda amfetamin och röra sig i den undre

världens kretsar – vid det här laget var han redan i trettioårsåldern.

Levde ett låtsasliv

När Niemelä träffade sin dåtida fru lyckades han lämna droger för en tid, och satsade i stället på att bilda familj. Paret fick två söner tillsammans. Vardagen såg helt vanlig ut i barnfamiljen, med egnahemshus, hund och resten som ”hör till”. Trots att allting till synes var som det skulle kände Niemelä att han levde ett låtsasliv.

– Det hela var bara en idyllisk kuliss som jag hoppades på att skulle falla. Jag orkade inte ljuga mer.

Till slut gick allting sönder, paret skilde sig och Niemelä miste både familj, hund och hem. Det var här den verkliga nedförbacken började.

– Jag började knarka igen. Riktigt ordentligt. Dessutom sålde jag amfetamin och hamnade djupt, djupt in i drogvärlden. På gatorna var jag känd som ”Kemikalie-Ali”, berättar Niemelä.

Vid det här laget var också fängelset bekant för honom – han blev inlåst bland annat för drogbrott och misshandel. Sönerna, som han fortfarande hade en god relation till, kom och hälsade på pappa i fängelset i smyg.

Natten då allting förändrades

En natt år 2003 gick Ali på gatorna i Månsas, förtvivlad över sitt misslyck-

ade liv. I sitt amfetaminrus hallucinerade han om unga par som kramade om varandra, och tänkte att han aldrig mer kommer att uppleva kärlek.

– Jag föll till marken och grät hysteriskt. Då, plötsligt, såg jag Jesus framför mig – enormt stor och strålande. Han sa åt mig att stå upp och att han ska ge mig kraft. I den stunden förändrades allting.

På fötter igen

Ali kände nu att också andra måste få chansen att höra om Jesus och det fantastiska han kan göra. På nätterna cyklade han runt på gatorna och predikade för de andra knarkarna. Att förmedla det glada budskapet blev så småningom ett heltidsjobb.

KYRKPRESEN REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi
Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A,

68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktörer e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi
Liisa Mendelin
tfn 040 831 6322
Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788
Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Nina Österholm
tfn 040 831 6836
Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi
Layout: Nico Öfverström
tfn 040 831 6902

Utgivare: Fontana Media Ab
Bank: Danske Bank
IBAN: FI34 80001301 158540
BIC: DABAFIHH

Paradbild: Wilfred Hildonen

Tryck: Botnia Print, Karleby

ADRESSÄNDRING

Kyrkpressen är en gåva till dig från din församling!

I regel uppdateras din adress också i Kyrkpressens adressregister när du gör en flyttanmälan. I annat fall, vänligen kontakta **din församling**. Om du beställer Kyrkpressen privat kontaktar du oss: prenumeration@kyrkpressen.fi.

KYRKPRESEN ANNONS

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
+ **Moms 24%**

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.
Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons på kyrkpressen.fi helt utan extra kostnad.
För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.

Annonsdeadline torsdag klockan 12 veckan före utgivning.

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Robin Norrbäck,
tfn 044 027 0293,

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

– Jag lyckades komma ifrån droger-
na och fick jobb i församlingen. Först
som städare, och snart blev jag välsig-
nad till evangelist, berättar Niemelä.

Han fortsatte att besöka fängelser och
knarkhålur och predika för sina gam-
la bekanta. Här träffade han också sin
blivande fru.

– Jag bad för henne, och hon valde
att ge sitt liv åt Jesus. Snart lyckades
även hon lämna drogerna bakom sig
och började studera och jobba igen. Idag
är hon en mycket framgångsrik kvin-
na, säger Niemelä.

Vill hjälpa andra splittrade själar

Nu har Ali och Kirsi Niemelä varit gifta
i åtta år. Tillsammans har de grundat

LABRADOREN NOA
är Ali Niemeläs
ögonsten.

föreningen Vapaa evankeliumiyhdistys
ry, som nu verkat i sex år. Förening-
en ordnar olika evenemang, varav det
mest kända är Ex-Criminal Day som
gick av stapeln den 30 juli. Konceptet
går ut på att före detta fångar och kri-
minella berättar om hur de kommit till
tro och lyckats förändra sina liv. Eve-
nemanget ordnades tidigare på Narin-
ken i Kampen, men flyttades till Va-
saskvären i Sörnäs för att komma än-
nu närmare målgruppen. Niemelä på-
pekar att kretsarna är små och att det
först och främst handlar om att före-
gå med gott exempel.

– Folk tror ju knappt sina ögon när
sådana typer stiger upp på podiet och
talar om Jesus. Det får också andra

fångar att våga ge tron en möjlighet,
säger Niemelä.

Evenemanget filmas och Ex-Crimi-
nal Day når ända in till fängelseceller-
na som DVD-filmer, som enligt Nieme-
lä varit väldigt populära bland fångar-
na. Under de senaste åren har närma-
re 200 fångar kommit till tro.

I framtiden hoppas Niemelä på att
utvidga evenemanget ytterligare, för-
hoppningsvis till andra städer i Finland
och eventuellt utomlands.

– Det är ett viktigt arbete vi gör, och
jag tackar Gud varje dag för att jag får
sprida kärlek och evangelium bland
dem som behöver det mest, säger Nieme-
lä och ber att KP:s läsare ska knäp-
pa händerna för hans arbete.

ALI NIEMELÄ

**BOR I SANDKULLA TILLSAMMANS
MED SIN HUSTRU KIRSI OCH DEN
FEM MÅNADER GAMLA LABRADO-
REN NOA.**

**TYCKER OM ATT TECKNA, FRÄMST
KARIKATYRER.**

**GRUNDAT FÖRENINGEN VAPAA
EVANKELIUMIYHDISTYS RY, DÄR HAN
ARBETAR SOM EVANGELIST.**

Läser Bibeln från pärm till pärm på gågatan

JAKOBSTAD. Den som rör
sig i centrum av Jakob-
stad mellan 28 augusti och
3 september kommer att få
lyssna till Bibelns berättel-
ser. Under ett tälttak på gå-
gatan tar frivilliga turer i att
läsa Bibeln från första ver-
sen till den sista.

Per-Erik Wingren är in-
itiativtagare till Jakobstads
Bibelmaraon. Han fick in-
spiration från en resa till en

vänförsamling i Tyskland,
som i sin kyrka läste ige-
nom Bibeln i ett streck, natt
och dag.

– Senare läste jag på nä-
tet om hur samma sak
gjorts i olika kyrkor på olika
håll i världen. Vi kunde göra
det här också, tänkte jag.

I Jakobstad kommer bi-
belläsarna ändå att ta paus
under nätterna. Wingren
ville att läsandet skulle ske

på en offentlig plats, där-
för blev det gågatan. Var
och en som deltar läser ur
sin egen Bibel, på sitt eget
språk.

– Jag är nöjd med intres-
set. I dagsläget är vi 79 lä-
sare från alla möjliga kyr-
kor och samfund, berättar
Wingren.

Av de över 250 tjugomi-
nuters lästurer som krävs
för att komma igenom hela

Bibeln är det bara ett par ti-
otal som ännu inte fyllts.

Församlingarna i Jakob-
stad har också varit positivt
inställda till Wingrens initi-
ativ. Han vill ändå inte gö-
ra Bibelmaraon till ett jip-
po, utan ser det som ett
sätt att tjäna Gud. Vill nå-
gon sätta sig ner och lyss-
na en stund finns det några
stolar för ändamålet.

EMELIE MELIN

Het debatt om Svenska kyrkan

DEBATT. Kyrkan väcker starka känslor i Sverige. Det förekommer berättigad kritik men också missförstånd och okunskap bland journalister bidrar till en högljudd och svartvit debatt, säger kyrkans kommunikatörer.

TEXT: EMELIE MELIN FOTO: CHRISTA MICKELSSON

I Sverige är den lutherska kyrkan ett hett debattämne. Svenska kyrkan har under sommaren mött kritik i ett flertal frågor och debatten är synlig även i de sekulära massmedierna. Kritik har riktats mot kyrkans sätt att handskas med ekonomin, mot dyra utlandsresor för församlingsanställda och förtroendevalda. Experter och församlingsmedlemmar dömer ut förslaget till ny kyrkohandbok som kyrkans arbetsgrupp tagit fram. Kyrkans ledning anklagas för att inte tillräckligt starkt fördöma terrorism och förföljelse av kristna; men även för naivitet i frågor som gäller islam och flyktingpolitik.

Inlägg i debatten publiceras på sociala forum, men också på de största mediernas ledarsidor.

– Sverige är inte så sekulariserat som man tror – kyrkan är inte utan betydelse ens för dem som sällan eller aldrig har någon personlig beröring med den, säger **Elisabeth Sandlund**.

Sandlund är opinionsredaktör för den svenska kristna dagstidningen Dagen. Hon tror att debatten kring Svenska kyrkan handlar om den stora mångfald av åsikter och åskådningar som finns inom kyrkan.

– Det handlar om grundläggande teologiska spörsmål som bibel-syn och frågan om Jesus är enda vägen till Gud, men också mer ”världsliga” ämnen som exempelvis om de politiska partierna bör ha inflytande över kyrkan.

En del av kyrkans medlemmar känner sig provocerade av hur långt kyrkan går i strävan efter religionsdialog; andra debattörer hävdar att kyrkan inte ska lägga sig i politik och samhällsfrågor utan hålla sig till religionen.

– I grunden är det bra att vi engagerar och att olika perspektiv får ta plats, säger **Yannick Delmart** som är kommunikationchef vid Svenska kyrkan i Umeå. Den dagen människor slutar ha

starka åsikter om och inom vårt tros-samfund slutar vi att vara en evangelisk-luthersk folkkyrka.

Delmart ser ändå problem i hur debatten förs.

– I dagens debattklimat är du antingen med eller emot. Risker är att många i förlängningen inte känner sig välkomna, att konflikterna skymmer den gemenskapen som finns. Själv tror jag att mycket av frustrationen och ilskan bygger på en känsla av maktlöshet. Vi behöver påminna oss om att dessa frågor för många är en fråga om liv och död, himmel och helvete. Då får man förstå att det rör upp starka känslor hos människor och att tonläget lätt blir uppskruvat.

Medierna är inte insatta

Det är inte samma människor som är kritiska mot att ta emot flyktingar och mot processen kring kyrkohandboken, poängterar **Martin Garlöv**, kommunikatör i Svenska kyrkan i Lund. Enligt honom existerar det inte en stor debatt kring Svenska kyrkan; den kritik i olika frågor som tagits upp av medierna utgör separata fall. Garlöv tror också att många debattinlägg de facto handlar mer om personfrågor än sak.

– Där det finns makthavande finns det alltid de som tycker att någon annan borde ha den uppgiften. Då använder man en teologisk eller politisk fråga för att framhäva det.

Också Yannick Delmart tror att det finns bakomliggande orsaker.

– Man får intrycket att en del människor finner det tillfredsställande att alltid slå uppåt. Allt dåligt som sker är antingen ärkebiskopens eller kyrkoledningens fel. Det i en kyrka som på många sätt styrs underifrån och upp. Det är ju i församlingarna det händer och i huvudsak där som mötet med våra medlemmar sker.

Såväl Martin Garlöv som Elisabeth

ÄRKEBISKOP ANTJE Jackelén står i centrum av Svenska kyrkans offentliga bild och mycket av kritiken riktas nu mot henne.

Sandlund påpekar att kunskapen om hur kyrkan fungerar är dålig i sekulära medier. Det finns inte resurser att ha medarbetare som är insatta i de här frågorna.

– De har svårt att bidra till klarhet, ofta blir det mer en förstärkning av debatten. Medierna använder väldigt mycket citat från sociala medier; de är i hän-

den på opinionsbildare som påstår sig kunna de här sakerna, säger Garlöv.

Felaktigheter och missförstånd kan på så sätt få stor spridning.

– Ett problematiserande Facebook-inlägg som inleds med ”Alltså, jag vet inte” blir till ”Storbråk inom Svenska kyrkan” och uppfattas som ett officiellt

VIGSEL SVERIGE

Präster kan tvingas viga

Förslaget att präster i Svenska kyrkan ska ha vigselplikt, och därmed vara förpliktigade att viga samkånade par, tas i höst upp av kyrkomötet. I dag är det upp till varje enskild präst att själv avgöra.

– Risken är att man stänger ute många som har en prästkallelse men som inte kan acceptera den här biten, säger Bertil Olsson, som representerar Kristdemokraterna i kyrkomötet, till tidningen Världen idag.

Ett liknande förslag föll i förra årets kyrkomöte, med

några rösters marginal.

– Vi tycker inte att vi bara kan stå och se på passivt när delar av Svenska kyrkans medlemmar faktiskt diskrimineras eller behandlas orättvist, säger Jesper Eneroth, gruppleddare för Socialdemokraterna, en av grupperna bakom motionen.

BLA BLA

Rubrik på en eller två rad

Text 1
Text 2

VAD GÄLLER KRITIKEN MOT SVENSKA KYRKAN?

Att Svenska kyrkan inte visar tillräckligt stöd för förföljda kristna är kritik som fått ny spridning sedan kyrkans kommunikationschef ifrågasatt kampanjen *Mitt kors* (en manifestation som initierades efter mordet på den franska katolska prästen Jaques Hamel).

Samtidigt anklagas kyrkan för naivitet i frågor som gäller invandring och islam. **Hur kyrkan handskas** med pengar har ifrågasatts och kritiserats sedan flera svenska medier i början av sommaren granskade församlingarnas utlandsresor. **Förslaget till ny kyrkohandbok** har fått kritik från medlemmar och akademiska instanser på grund av både det språkliga och teologiska innehållet.

Att Svenska kyrkan tappat fler medlemmar än normalt under sommaren har uppmärksamats i många medier.

”Det är knepigt att vara kyrka i dagens mediekultur.”
Patrik Hagman

terad över att så många höjer rösten i debatten utan att vara insatta ämnet.

– På ett plan handlar det om att Svenska kyrkan kört hårt på att skapa ett brand, en enhetlig bild i medierna. Människor har köpt det här, utan att förstå att det inte motsvarar verkligheten. Det som händer i församlingarna ger en helt annan bild av kyrkan. Det finns stor mångfald och en massa nytänkande.

Hagman tror också att det handlar om en motreaktion mot att ärkebiskopen **Antje Jackelén** länge varit mycket populär. Han påminner om att vi i Finland inte heller är oskyldiga, utan gärna kritiserar kyrkan i Sverige för att på något sätt visa att vår kyrka är bättre.

Diskussionen kring islam och invandring är het och polariserad i Sverige. När kyrkan inte vill uttala sig kategoriskt, utan försöker balansera kyrkans utsatta situation i Mellanöstern mot det faktum att muslimer i Sverige också är utsatta, uppfattas den som för mjuk, lyder Hagmans analys.

– Det irriterar människor som vill att världen ska vara svartvit.

Kommentarerna från invandrarkritiskt håll bygger även på en uppfattning om att Svenska kyrkan ska representera det svenska.

Varför har den här debatten blåst upp nu?

– För det första är det sommar och medierna har brist på annat material. För det andra tror jag det beror på religionernas nya synlighet. Plötsligt är det okej att diskutera religion på ledarplats, vilket det inte varit på länge när medierna haft en väldigt sekulär agenda.

Även om Hagman skulle önska mer ämneskunskap hos journalisterna tycker han det är en positiv utveckling. Tidningarna knyter experter till sig och det hörs fler röster i religionsfrågor.

Finns det någon debatt i Finland?

– Det är väldigt annorlunda. Här finns inte kravet på att kyrkan ska uttala sig i alla världens frågor.

Hagman berättar att han till exempel inte sett några offentliga uttalanden från den finska lutherska kyrkan om någon av de terrorhandlingar som ut-

förts i sommar, men inte heller någon som kritiserat kyrkan för det.

– Den här polariserade debatten finns inte i Finland. Det beror på att kyrkan här inte på samma sätt engagerat sig i samhällsfrågor.

Hagman tror ändå att vi är på väg dit-åt. Ärkebiskop **Kari Mäkinen** har tagit ställning och gett uttalanden bland annat om flyktingsituationen och det ekonomiska läget.

Finlands kyrka jobbar heller inte med medierna på samma sätt som man gör i Sverige, där varje församling har en egen kommunikatör. Men att helt gå in i dagens mediesamhälle har kanske inte varit ett lyckat drag, menar Hagman.

– Det är knepigt att vara kyrka i dagens mediekultur. Läget verkar ganska hopplöst för Svenska kyrkan just nu.

För politisk – eller irrelevant. Oberoende hur kyrkan agerar kommer den att få kritik från något håll, tror Hagman.

Hur ska kyrkan agera?

– Det finns en generell tendens hos Svenska kyrkans ledning att inte ta kritik på allvar utan vifta bort den, tycker Elisabeth Sandlund. Det kan man se spår av även i de diskussioner som nu pågår. Kanske finns det spår av den gamla överhetskyrkan som inte var van att bli ifrågasatt. Kyrkan behöver en ny självbild där man vågar vara tydlig med var man står i den viktigaste frågan – att sprida evangelium – men också i samhällsfrågor. Och då får den räkna med att bli kritiserad både internt och externt.

Det viktigaste för kyrkan är att bemöta kritik och delta i samtalet på lokalplanet, i församlingslivet, anser Martin Garlov. Alla ska inte behöva stå till svars för allt som någon inom kyrkan gjort eller sagt, men för dem som vill bemöta frågor är det viktigt att ha information om aktuella samtalsämnen.

– Det finns människor som är kritiska mot allt, säger Garlov. Då är det lika bra att de får sista ordet. Det handlar om att inte nonchalera människor som är upprörda och kritiska, men inte heller bidra till att det blir en uppjagad stämning.

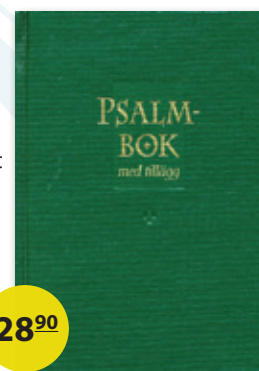
Vilken psalmbok väljer du?

Psalmbok med tillägg – fyrfärg

Melodipsalmbok. Komplet med den gamla psalmdelen plus tillägget med de 147 nya psalmerna. Fyrfärgsslag på mattlaminerad kartong. Omslag av Johanna Öst Häggblom. Inga märkband.

27⁹⁰

Psalmbok med tillägg – grön

Melodipsalmbok. Komplet med den gamla psalmdelen plus tillägget med de 147 nya psalmerna. Grönt omslag i samma nyans och utförande som senaste psalmboken. Slitstark yta och 2 märkband.

28⁹⁰

Sång i Guds värld

Innehåller endast de 147 nya tilläggspsalmerna. Mjukpärm, limhäftad. Omslag av Johanna Öst Häggblom. 286 sidor.

12⁵⁰

Samtliga utgåvor innehåller också 18 psalmer med teckenstöd!

Fontana Media

- www.fontanamedia.fi
- tfn (09) 612 615 30
- info@fontanamedia.fi

Du kan köpa böckerna via vår webshop, eller genom att mejla oss eller ringa!

FÖRSONING REFORMATIONEN

Räcker ut en hand efter 500 år

De ekumeniska ansatserna mellan katolska och lutherska kyrkan tilltar lagom till reformationens märkesår, skriver Christian Today. I Tyskland har katolska biskopar gett ut en rapport som talar varmt om Martin Luther.

– Katolska kyrkan kan i dag erkänna det som var viktigt i reformationen, nämligen att den heliga skrift är centrum och standarden för det kristna livet, säger biskop Gerhard Feige.

500-årsjubileet av reformationens början firas 2017.

TEMA ORD

Rubrik på en eller två rad

Text 1
Text 2

TEMA ORD

Trump lovar kyrkor makt

Text 1
Text 2

Få nyanser i svensk kyrkdebatt

SVENSKA KYRKAN. Kyrkan väcker starka känslor i Sverige. Det förekommer berättigad kritik men också missförstånd – okunskap hos journalister bidrar till en högljudd och svartvit debatt, säger kyrkans kommunikatörer.

TEXT: EMELIE MELIN FOTO: CHRISTA MICKELSSON/ARKIV

I Sverige är den lutherska kyrkan ett hett debattämne. Svenska kyrkan har under sommaren mött kritik i många frågor och debatten är synlig även i de sekulära massmedierna. Kritik har riktats mot kyrkans sätt att handskas med ekonomin, mot dyra utlandsresor för församlingsanställda och förtroendevalda. Experter och församlingsmedlemmar dömer ut förslaget till ny kyrkohandbok som kyrkans arbetsgrupp tagit fram. Kyrkans ledning anklagas för att inte tillräckligt starkt fördöma terrorism och förföljelse av kristna; men även för naivitet i frågor som gäller islam och flyktingpolitik.

Inlägg i debatten publiceras på sociala forum, men också på de största mediernas ledarsidor.

– Sverige är inte så sekulariserat som man tror – kyrkan är inte utan betydelse ens för dem som sällan eller aldrig har någon personlig beröring med den, säger **Elisabeth Sandlund**.

Sandlund är opinionsredaktör för den svenska kristna dagstidningen Dagen. Hon tror att debatten kring Svenska kyrkan handlar om den stora mångfald av åsikter och åskådningar som finns inom kyrkan.

– Det handlar om grundläggande teologiska frågor som bibelsyn och frågan om Jesus är enda vägen till Gud, men också mer "världsliga" ämnen som exempelvis om de politiska partierna bör ha inflytande över kyrkan.

En del av kyrkans medlemmar känner sig provocerade av hur långt kyrkan går i strävan efter religionsdialog; andra debattörer hävdar att kyrkan inte ska lägga sig i politik och samhällsfrågor utan hålla sig till religionen.

– I grunden är det bra att vi engagerar och att olika perspektiv får ta plats, säger **Yannick Delmart** som är kommunikationchef vid Svenska kyrkan i Umeå. Den dagen människor slutar ha starka åsikter om och inom vårt trosamfund slutar vi att vara en evangelisk-luthersk folkkyrka.

Delmart ser ändå problem i hur debatten förs.

– Idagens debattklimat är du antingen med eller emot. Riskerna är att många i förlängningen inte känner sig välkomna, att konflikterna skymmer den gemenskap som finns. Själv tror jag att mycket av frustrationen och ilskan bygger på en känsla av maktlöshet. Vi behöver påminna oss om att dessa frågor för många är en fråga om liv och död, himmel och helvete. Det rör upp starka känslor hos människor och tonläget blir lätt uppskruvat.

Medierna är inte insatta

Det är inte samma människor som är kritiska mot att ta emot flyktingar och mot processen kring kyrkohandboken, poängterar **Martin Garlöv**, kommunikatör i Svenska kyrkan i Lund. Enligt honom existerar det inte en stor debatt kring Svenska kyrkan; den kritik i olika frågor som tagits upp av medierna utgör separata fall. Garlöv tror också att många debattinlägg de facto handlar mer om personfrågor än sak.

– Där det finns makthavande finns det alltid de som tycker att någon annan borde ha den uppgiften. Då använder man en teologisk eller politisk fråga för att framhäva det.

Också **Yannick Delmart** tror att det finns bakomliggande orsaker.

– Man får intrycket att en del människor finner det tillfredsställande att alltid slå uppåt. Allt dåligt som sker är antingen ärkebiskopens eller kyrkoledningens fel. Det i en kyrka som på många sätt styrs underifrån och upp. Det är ju i församlingarna det händer och i huvudsak där som mötet med våra medlemmar sker.

Såväl **Martin Garlöv** som **Elisabeth Sandlund** påpekar att kunskapen om hur kyrkan fungerar är dålig i sekulära medier. Det finns inte resurser att ha medarbetare som är insatta i de här frågorna.

– De har svårt att bidra till klarhet, ofta blir det mer en förstärkning av debatten. Medierna använder väldigt myck-

ÄRKEBISKOP ANTJE Jackelén står i centrum av Svenska kyrkans offentliga bild och mycket av kritiken riktas nu mot henne.

et citat från sociala medier; de är i händerna på opinionsbildare som påstår sig kunna de här sakerna, säger **Garlöv**.

Felaktigheter och missförstånd kan på så sätt få stor spridning.

– Ett problematiserande Facebook-inlägg som inleddes med "Alltså, jag vet inte" blir till "Storbråk inom Svenska

kyrkan" och uppfattas som ett officiellt ställningstagande från Svenska kyrkan mot kristna som bär kors, ger **Yannick Delmart** som exempel.

Annat i Finland

Patrik Hagman är teolog vid Åbo Akademi. Han har följt debatterna kring

VIGSEL SVERIGE

Präster kan tvingas viga

Förslaget att präster i Svenska kyrkan ska ha vigselplikt, och därmed vara förpliktigade att viga samkönade par, tas i höst upp av kyrkomötet. I dag är det upp till varje enskild präst att själv avgöra.

– Riskerna är att man stänger ute många som har en prästkallelse men som inte kan acceptera den här biten, säger **Bertil Olsson**, som representerar Kristdemokraterna i kyrkomötet, till tidningen Världen idag.

Ett liknande förslag föll i förra årets kyrkomöte, med

några rösters marginal.

– Vi tycker inte att vi bara kan stå och se på passivt när delar av Svenska kyrkans medlemmar faktiskt diskrimineras eller behandlas orättvist, säger **Jesper Eneroth**, gruppleadare för Socialdemokraterna, en av grupperna bakom motionen.

FÖRSAMLINGSUTVECKLING PRIS

Österlund fick pris i Chicago

Markus Österlund och **Merja Pitkänen** har uppmärksammats för sitt arbete för Global Leadership Summit-konferensen i Finland. I anslutning till GLS-konferensen i Chicago delade **Willow Creek**

Association pris till 25 ledare.

Österlund uppmärksammades för sin vision och passion att stärka församlingarna i Finland. I likhet med Pitkänen har han varit en bakgrundsgestalterna i ledarskapskonferensen sedan 2006 då den första konferensen

ordnades i vårt land.

– GLS har starkt församlingar i Finland, men jag vill fortsätta verka för att den ska påverka hela samhället i en större grad, säger Österlund till Seurakuntalainen.

De två senaste åren har GLS också ordnats på svenska i Jakobstad.

heten. Det som händer i församlingarna ger en helt annan bild av kyrkan.

Hagman tror också att det handlar om en motreaktion mot att ärkebiskopen **Antje Jackelén** länge varit mycket populär. Han påminner om att vi i Finland inte heller är oskyldiga, utan gärna kritiserar kyrkan i Sverige för att på något sätt visa att vår kyrka är bättre.

Diskussionen kring islam och invandring är het och polariserad i Sverige. När kyrkan inte vill uttala sig kategoriskt, utan försöker balansera kyrkans utsatta situation i Mellanöstern mot det faktum att muslimer i Sverige också är utsatta, uppfattas den som för mjuk, lyder Hagmans analys.

– Det irriterar människor som vill att världen ska vara svartvit.

Kommentarerna från invandrarkritiskt håll bygger även på en uppfattning om att Svenska kyrkan ska representera det svenska.

Varför har den här debatten blåst upp nu?

– För det första är det sommar och medierna har brist på annat material. För det andra tror jag det beror på religionernas nya synlighet. Plötsligt är det okej att diskutera religion på ledarplats, vilket det inte varit på länge när medierna haft en väldigt sekulär agenda.

Även om Hagman skulle önska mer ämneskunskap hos journalisterna tycker han det är en positiv utveckling. Det hörs fler röster i religionsfrågor.

Finns det någon debatt i Finland?

– Det är väldigt annorlunda. Här finns inte kravet på att kyrkan ska uttala sig i alla världens frågor.

Hagman berättar att han till exempel inte sett några offentliga uttalanden från den finska lutherska kyrkan om någon av de terrorhandlingar som utförts i sommar, men inte heller någon som kritiserat kyrkan för det.

– Den polariserade debatten finns inte i Finland. Det beror på att kyrkan här inte på samma sätt engagerat sig i samhällsfrågor.

Hagman tror ändå att vi är på väg ditåt. Ärkebiskop **Kari Mäkinen** har ta-

git ställning bland annat till flyktingsituationen och det ekonomiska läget.

Finlands kyrka jobbar heller inte med medierna på samma sätt som man gör i Sverige, där varje församling har en egen kommunikatör. Men att helt gå in i dagens mediasamhälle har kanske inte varit ett lyckat drag, menar Hagman.

”Det är knepigt att vara kyrka i dagens mediekultur.”

Patrik Hagman

– Det är knepigt att vara kyrka i dagens mediekultur. Läget verkar ganska hopplöst för Svenska kyrkan just nu.

För politisk – eller irrelevant. Oberoende hur kyrkan agerar kommer den att få kritik från något håll, tror Hagman.

Hur ska kyrkan agera?

– Det finns en generell tendens hos Svenska kyrkans ledning att inte ta kritik på allvar utan vifta bort den, tycker Elisabeth Sandlund. Det kan man se spår av även i de diskussioner som nu pågår. Kanske finns det spår av den gamla överhetskyrkan som inte var van att bli ifrågasatt. Kyrkan behöver en ny självbild där man vågar vara tydlig med var man står i den viktigaste frågan – att sprida evangelium – men också i samhällsfrågor. Och då får den räkna med att bli kritiserad både internt och externt.

Det viktigaste för kyrkan är att bemöta kritik och delta i samtalet på lokalplanet, i församlingslivet, anser Martin Garlov. Alla ska inte behöva stå till svars för allt som någon inom kyrkan gjort eller sagt, men för dem som vill bemöta frågor är det viktigt att ha information om aktuella samsalsämnen.

– Det finns människor som är kritiska mot allt, säger Garlov. Då är det lika bra att de får sista ordet. Det handlar om att inte nonchalera människor som är upprörda och kritiska, men inte heller bidra till att det blir en uppjagad stämning.

VAD GÄLLER KRITIKEN MOT SVENSKA KYRKAN?

Att Svenska kyrkan inte visar tillräckligt stöd för förföljda kristna är kritik som fått ny spridning sedan kyrkans kommunikationschef ifrågasatt kampanjen *Mitt kors* (en manifestation för solidaritet som inleddes efter mordet på den franska katolska prästen Jacques Hamel).

Samtidigt anklagas kyrkan för naivitet i frågor som gäller invandring och islam. **Hur kyrkan handskas** med pengar har ifrågasatts och kritiserats sedan flera svenska medier i början av sommaren granskade församlingarnas utlandsresor. **Förslaget till ny kyrkohandbok** har fått kritik från medlemmar och akademiska instanser på grund av både det språkliga och teologiska innehållet.

Att Svenska kyrkan tappat fler medlemmar än normalt under sommaren har uppmärksamats i många medier.

PRÄST UTTRÄDE

Präst lämnar Svenska kyrkan

En av initiativtagarna till kampanjen *Mitt kors* meddelar att hon går ur Svenska kyrkan. Prästen **Johanna Andersson** skriver på sin blogg att det var kyrkans ovilja att uttrycka stöd för förföljda kristna och det bemötande hon fått från kyrkoledningen som ledde till beslutet. Andersson lämnar även sitt uppdrag i kyrkomötet.

Mitt kors-kampanjens syfte är att visa solidaritet med förföljda kristna genom att bära ett korssmycke. Kampanjen inleddes efter mordet på den franska katolska prästen Jacques Hamel.

RELIGIONSFRIHET LAGSTIFTNING

Religionsfriheten hotad

74 procent av världens befolkning lever i länder som kränker religionsfriheten. Det visar en rapport som USA:s statsdepartement publicerat i augusti. 24 procent av världens länder (där 74 procent av världens befolkning bor) har lagar som inte möjliggör full religionsfrihet.

Det är två forskare vid Penn State University som gjort rapporten, som också visar att de länder som kräver någon form av religiös registrering ökat markant under de senaste tjugo åren, skriver Christian Post.

Vilken psalmbok väljer du?

Psalmbok med tillägg – fyrfärg

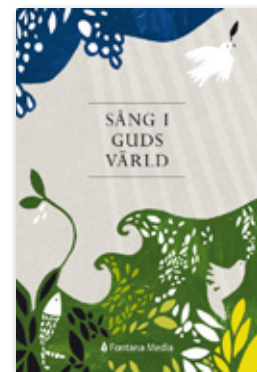
Melodipsalmbok. Komplet med den gamla psalmdelen plus tillägget med de 147 nya psalmerna. Fyrfärgsomslag på mattlaminerad kartong. Omslag av Johanna Öst Häggblom. Inga märkband.

27⁹⁰

Psalmbok med tillägg – grön

Melodipsalmbok. Komplet med den gamla psalmdelen plus tillägget med de 147 nya psalmerna. Grönt omslag i samma nyans och utförande som senaste psalmboken. Slitstark yta och 2 märkband.

28⁹⁰

Sång i Guds värld

Innehåller endast de 147 nya tilläggspsalmerna. Mjukpärm, limhäftad. Omslag av Johanna Öst Häggblom. 286 sidor.

12⁵⁰

Samtliga utgåvor innehåller också 18 psalmer med teckenstöd!

Fontana Media

- www.fontanamedia.fi
- tfn (09) 612 615 30
- info@fontanamedia.fi

Du kan köpa böckerna via vår webshop, eller genom att mejla oss eller ringa!

PRÄST UTTRÄDE

Präst lämnar Svenska kyrkan

En av initiativtagarna till kampanjen *Mitt kors* meddelar att hon går ur Svenska kyrkan. Prästen **Johanna Andersson** skriver på sin blogg att det var kyrkans ovilja att uttrycka stöd för förföljda kristna och det bemötande hon fått från kyrkoledningen som ledde till beslutet. Andersson lämnar även sitt uppdrag i kyrkomötet.

Mitt kors-kampanjens syfte är att visa solidaritet med förföljda kristna genom att bära ett korssmycke. Kampanjen inleddes efter mordet på den franska katolska prästen Jacques Hamel.

RELIGIONSFRIHET LAGSTIFTNING

Religionsfriheten hotad

74 procent av världens befolkning lever i länder som kränker religionsfriheten. Det visar en rapport som USA:s statsdepartement publicerat i augusti. 24 procent av världens länder (där 74 procent av världens befolkning bor) har lagar som inte möjliggör full religionsfrihet.

Det är två forskare vid Penn State University som gjort rapporten, som också visar att de länder som kräver någon form av religiös registrering ökat markant under de senaste tjugo åren, skriver Christian Post.

REFORMATIONEN EKUMENIK

Räcker ut en hand efter 500 år

De ekumeniska ansatserna mellan katolska och lutherska kyrkan tilltar lagom till reformationens märkesår, skriver Christian Today. I Tyskland har katolska biskopar gett ut en rapport som talar varmt om Martin Luther.

– Katolska kyrkan kan i dag erkänna det som var viktigt i reformationen, nämligen att den heliga skrift är centrum och standarden för det kristna livet, säger biskop **Gerhard Feige**.

500-årsjubileet av reformationens början firas 2017.

ELLIPS

Hej Edith, igen **julén 1990**, då jag var tjugo år, fick jag **Edith Södergrans** brev till **Hagar Olsson** i julkalpp av min farfar. Han hade varit Hagar Olssons vän och hört henne berätta om Edith och det

här gjorde att jag ivrigt kastade mig över breven – särskilt eftersom jag läst Södergrans dikter sedan jag var femton och älskat dem innerligt. Men vad jobbigt det var med de där breven! Vad jobbigt det var med Edith, som inte alls verkade vara den väna tuberkulospatient jag målat upp för mig själv, utan också krävande, lättsärad, häftig, labil. Jag läste boken, la den ifrån mig med lätt avsmak, och återkom efter det sällan till dikterna.

I dag, mer än 25 år senare, kommer Schildts & Söderströms med en nyttgåva av *Ediths brev* och jag läser boken på nytt. Fortfarande drabbas jag stundvis av lätta avsmakstättacker (till exempel då Edith skriver "Du skall underkasta dig min vilja" till stackars Hagar, som gjort misstaget att sända henne en bok av Lagerkvist, med Ediths ord "den förenade Lagerkvist").

Samtidigt läser jag allt med nya ögon. Mitt redaktörsjag identifierar sig med Hagar Olsson som får dessa märkliga brev på posten – vad skulle jag själv ha svarat, mántrö? Knappast hade jag bestått provet.

Mitt mammajag identifierar sig med Ediths mor, som tassar omkring i huset i Raivola och försöker leva på ingenting, som måste medla, förklara, lindra.

Ändå känner jag mig oförmögen att förstå hur de tänker. Jag får syn på otrevligheter hos mig själv: sarkasm, bristande entusiasm och tro på litteraturens möjligheter.

Varken tur att jag läste om breven. Hoppas jag lärde mig något.

• SOFIA TORVALDS

För att bli klokare – eller för att stressa av

BIBELN. Varför inte läsa Bibeln? Om inte annars så för allmänbildningens skull. Men var ska man börja? Vi bad tre erfarna bibelläsare om de bästa tipsen för att komma i gång.

TEXT OCH FOTO SOFIA TORVALDS

– Man kan faktiskt börja läsa Gamla testamentet från början, säger **Lotta Valve** som forskar i Gamla testamentet vid Åbo Akademi.

Kan man det? Är det inte just då man krokarnar på vägen, med alla släkttavlor som räknas upp?

– Visst kan man! Första Mosebokens berättelser är ofta välbekanta och inte finns där så många släkttavlor heller. Andra Moseboken går också bra, men den tredje kan kännas lite trög med alla trosregler. Då kan man överväga en paus och läsa lite i Psaltaren i stället.

Lotta Valve rekommenderar också Predikaren.

– Många tycker att den känns väldigt modern till sitt tilltal. Och Höga visan är underbar kärlekspoesi!

Hon slår också ett slag för Jobs bok – en poetisk skildring av lidande.

– Självt gillar jag ju de profetiska böckerna. Många tycker de känns lite tunga, och då skulle jag rekommendera att man börjar med Jona. Den är ganska kort.

Som bönbok rekommenderar hon Psaltaren, men hennes egna GT-favoriter är alltså profeterna.

– De profetiska böckerna är fyllda av historia, teologi och tradition. Det är väldigt intressant att reda ut de oli-

ka textlagren och se vad berättaren vill föra fram.

För att höra resonanserna

– Jag skulle börja med Lukasevangeliet, den är tydlig och bekant, där finns julhändelserna, Jesus födelse, mycket man känner igen, säger **Olli Seppälä**, författare och redaktör vid tidningen Kotimaa.

Han bekänner att han är en lat bibelläsare privat, men han gillar att jobba med artiklar och andra skrivprojekt som på olika sätt utgår från Bibeln.

– Jag har till exempel översatt Lukasevangeliet till Helsingforsslang.

Han citerar en bit om Johannes döparen: "Tää meni just sillee kun oli skrivattu profeetta Jesajan böckerissä: karjunta kuulu erämaassa, duunatkaa herrallesteissi..."

Efter Lukasevangeliet rekommenderar Seppälä att den ovana bibelläsaren tar itu med Apostlagärningarna.

– Det är en naturlig fortsättning om du vill ta del av själva berättelsen. Och sedan finns ju Paulus brev – till exempel det första brevet till Korinth. Där finns Kärlekens lov, som är bekant för de flesta. Det är lättare att ta till sig något som man känner igen sedan tidigare, så att allt inte känns konstigt och främmande.

För den skönhetstörstande läsaren

LOTTA VALVE, Boris Salo och Olli Seppälä använder alla tre Bibeln i sitt arbete.

"Smaka på och fråga dig om det betyder något för dig."

Boris Salo

rekommenderar Olli Seppälä Psaltaren.

– Jag har en bekant som läser Bibeln dagligen, men då enbart psalmer, inget annat. Jobs bok är också bra. Den är ganska lång och tung mot slutet, men språket och metaforerna är vackra, och där finns en story.

Seppälä påpekar att den som vill ta till sig vår kultur och alla dess resonanser måste läsa och kunna ganska mycket – allt från antikens berättelser till Shakespeare.

– När man läser litteratur måste man komma ihåg att ingen skriver ur tomheten, utan allt bygger på något som redan finns. Ju mer du känner till dessa hänvisningar och resonanser, desto mer mångdimensionell blir din läsning. Bibeln är en bok du behöver läsa för att kunna ta till dig de lagren.

Ett bibelställe han ofta funderar på är Markusevangeliets slut, som man utgår från att är ett senare tillägg till den ursprungliga texten.

– Där finns så konstiga saker, till exempel det där med att ta ormar med sina händer. Man säger att det är ett tillägg, men ändå finns det där. För mig öppnar det en lucka till att upptäcka en hurudan bok Bibeln egentligen är: handskrifter som byggts ut under tidens lopp, och blivit en samling av just vissa texter, en samling som formats av

Sagolikt om helgon och hästar

BOK

Hildegard von Bingen – den ridande abbedissan

Text och illustrationer: Nelly Jurvélius

En helgonbiografi i barnboksformat. **Nelly Jurvélius** berättar det medeltida

helgonet **Hildegard von Bingens** livshistoria på ett unikt sätt. Den tunna boken är skriven i nästan sagolik anda, och påminner rent utseende- och intrycksmässigt om en bilderbok för vuxna. Bilderna i sig är ganska få, resten får läsaren själv måla upp med hjälp av de mångord-

iga och dramatiska miljö- och stämningsbeskrivningarna.

Författarens kännedom om det hästålskande helgonet kommer tydligt fram i texten, liksom det faktum att hon själv har besökt många av de omnämnda platserna och även bott i benediktinerklostret i Bingen. Enligt Jurvélius egna ord är den kronologiskt framskridande berättelsen skriven "i formen av en levande litterär fantasi invävd i his-

toriska fakta". Till stor del är boken faktabaserad, namnen på personer och geografiska områden är verkliga liksom beskrivningen av hurdan Hildegard var som person. Många av de "sagolika", dramatiska händelsebeskrivningarna är däremot författarens eget påhitt.

Som konstnär har Jurvélius helt tydligt haft den estetiska aspekten i tankarna när hon skapat den här boken. Medan de vack-

ra illustrationerna berikar läsoplevelsen är det skrivstilsaktiga, dekorativa typsnittet snarast opraktiskt och tungläst.

För den som känner till och redan har intresse för Hildegard von Bingen är boken om den ridande abbedissan säkert en positiv och givande läsoplevelse. För den oinsatta läsaren kan den däremot kännas lite besvärlig. Både på grund av typsnittet, men också till följd av språk-

ket som känns osammanhängande och nog hade krävt ytterligare bearbetning.

Samtidigt som den upprörande passionerade berättelsen varken döljer känslor eller saknar fart, kan den nästan kännas alltför dramatisk och skönmålad. Det beror främst på attityden man som läsare har när man tar steget innanför de orangefärgade pärmarna.

• SARAH LÖNNQVIST

en gemenskap. Om du läser Bibeln är det i något skede bra att reda ut för dig själv vad du egentligen läser.

Läs högt!

– Börja med Markusevangeliet. Det är kortast, det mest dramatiska av evangelierna, det är skriven uttryckligen för att svara på frågan ”vad var det som hände med Jesus från Nasaret?”, säger **Boris Salo**, författare och kaplan i Jakobstads svenska församling.

Han tycker också att det är viktigt att läsa både Gamla och Nya testamentet.

Måste jag komma igenom hela Bibeln för att vara tillräckligt allmänbildad, eller räcker det med att läsa vissa bitar?

– Det är svårt att plocka bort något, det finns så mycket i konsten och litteraturen som alluderar på berättelser i Gamla testamentet. Jag rekommenderar att man läser hela Bibeln, men utan att ha så stora ambitioner. Smaka på texten och fråga dig om det betyder något för dig, säger Salo.

Han påpekar att **Bengt Pleijel** har en fin bild om tre sätt att läsa Bibeln, och att man gärna kan alternera mellan dem. Det handlar om teleskopmetoden, för att se sammanhangen, mikroskopmetoden, då man läser långsamt och grundligt, och stetoskopmetoden,

då man lägger ett bibelord på hjärtat (läs mer om de olika metoderna i rutan intill).

– Och kom ihåg att inte läsa Bibeln för att få andliga muskler utan för att växa som människa och kristen.

Det bibelställe Boris Salo gillar mest finns i Johannesevangeliet (Joh 15:5): *Utan mig kan ni ingenting göra.*

– Det känns avstressande. Jag behöver inte spänna mig! Samtidigt är det också dynamiskt, för det öppnar mig för Guds närvaro och hans vilja, det gör att jag vill söka mig till honom. Det är kreativt.

Boris Salo återkommer ofta till Markusevangeliet, som han lärt sig utan till, och till Romarbrevet.

– Jag gillar också första Thessalonikerbrevet. Jag blir uppmuntrad av hur jag ser den kristna kyrkan leva, vad omvändelsen till den kristna tron betytt för dem.

Han tror att det är klokt att låta Bibeln följa med dit man går, läsa den vid alla möjliga tillfällen och i olika kroppsställningar.

– Man kan läsa den högt för sig själv – man tar den till sig på ett helt annat sätt då. Man kan ha NT med sig och ta fram det var som helst, man kan knäböja och läsa Bibeln så. Att läsa den på olika sätt ger budskapet nya dimensioner.

TIPS – BÖRJA HÄR!

Första Moseboken – den är inte så långtråkig som du tror.

Jobs bok – poetiskt om lidandet, sånt kan man känna igen sig i.

Psaltaren – bönboken som håller genom årtusendena.

Markusevangeliet – kort och kärntullt.

Lukasevangeliet – välbekant om hela Jesus liv.

Första Thessalonikerbrevet – Nya testamentets äldsta bok, om livet i urkyrkan.

VARIERA LÄSMETOD!

Teleskopmetoden – läs en bok från början till slut, för att få grepp om de stora sammanhangen. Att läsa Första Thessalonikerbrevet tar en kvart.

Mikroskopmetoden – läs grundligt och fråga dig vad det du läser verkligen betyder. Gräv djupare, och använd gärna uppslagsverk.

Stetoskopmetoden – lyssna till Guds hjärtslag. Tugga, memorera en vers tills du kan den utantill och sug på den så länge den ger dig något.

VÅGA FRÅGA

Möt utbrott med lugn

■ **MARIA SUNDGREN-LILLQVIST** är kognitiv psykoterapeut och svarar på läsarfrågor om familj och relationer.

Kan jag kräva att min chef tyglar sina känslor? Denna person är i regel resonlig men kan få häftiga, oväntade vredesutbrott, vilket leder till att jag mest tar upp ”trygga saker” och undviker att vara öppen.

DETTA HANDLAR om makt och personlighetsdrag. Denna chef har kanske börjat använda sig av sin vrede för att undvika obekväma frågor. Man kan säga att hen skrämmer sina anställda till tystnad och lydnad. Dessa vredesutbrott verkar inte heller vara i proportion till de frågor som tas upp. Det finns ju inga frågor som är fel, utan det handlar om att mottagaren inte klarar av att hantera frågan och därför får ett utbrott.

Här handlar det om att chefen borde arbeta med sig själv och sin aggressionsproblematik. Som anställd är det svårt att tillrättvisa sin chef. Det som är viktigt i detta sammanhang är att du får påminna dig om att det är chefens problem – men det drabbar *dig* och därför behöver du ta upp frågan med hen.

Du kan försöka berätta för din chef hur du upplever situationen; att det känns svårt och otryggt att fråga vissa saker, eftersom du aldrig vet hur hen reagerar. Du behöver berätta att du tycker att hens vredesutbrott känns obekväma och får dig att känna dig osäker. Varför blir hen så arg? Tillsammans kan ni kanske fundera på hur ni ska göra i fortsättningen. Vad tänker chefen att skulle vara en bra lösning och vad tycker du? Då redogör du för din upplevelse och den är inte fel. Vad är det värsta som kan hända

om du tar upp dina känslor med din chef? Kan hen sparka dig? Kan hen degradera dig? Finns det några andra alternativ?

”Stå kvar och låt ilskan dra förbi.”

ETT ANNAT tips är att du även tar upp de obekväma frågorna och tar emot eventuella vredesutbrott. Stå kvar och låt ilskan dra förbi och försök återgå till frågan du ställde. ”Jag hör vad du säger, men hur ska vi göra för att lösa mitt problem?” Det betyder att du inte bryr dig så mycket om hens utbrott, du vill ha svar på din fråga. Eller så säger du att du återkommer om en stund när hen fått lugna ner sig och tänka över ursprungsfrågan. Eller så accepterar du inte chefens utbrott och meddelar att du numera går ut ur rummet om det kommer ett vredesutbrott, och återkommer när stormen dragit förbi. På så vis markerar du dina gränser och att du inte accepterar att bli behandlad hur som helst.

Om du berättar om hur utbrotten känns och chefen inte klarar av att ta det till sig, då kan det vara på sin plats att diskutera med en tredje part. Eventuellt någon förman eller någon från arbetsplatshälsovården, till exempel psykologen eller arbetshälsovårdaren. Ett annat alternativ är att önska arbetshandledning. Arbetshandledningen borde då ske i grupp och chefen måste också delta i dessa möten.

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och editerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet ”FRÅGA”. Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN EMELIE MELIN

Hösten börjar med ett tomt häfte

Det är något med dimman över åkrarna och den krispiga kylan i morgonluften

som skvallrar om det: att hösten snart är här. Och så den oemotståndliga lusten att gå in i

närmaste bokhandel och gräva ner näsan bland kalender, spiralhäften och färgglada tuschpennor.

Ritualen med att shoppa inför skolstarten, förknippad med en förväntan inför det nya, har jag ofta sett fram emot redan i juli. I början var huvudattraktionen

kanske ny ryggsäck och nya kläder; senare kalendern, häftet och pennorna.

Det tomma, rena häftet som ska fyllas med snygga och strukturerade anteckningar signalerar verkligen nystart. Men visst är lyckan som förknippas med det nya i det här fallet ganska kort-

varig. Snabbt fylls de tomma sidorna med språkförvirrade kråkfötter i blyerts och ett antal oinspirerade teckningar.

Jag tänker att ett nytt häfte kanske hjälper mig ta tag i september full av energi och förväntan, men att det som kommer förgylla den slaskiga novembervardagen är

något helt annat: kanske en ny eller nygammal hobby, kanske att börja träna regelbundet igen. Det som betyder mest för mig är vännerna som återvänder från semestrar och jobb, guds-

tjänstgemenskapen som återförenas. Det är det in-vanda och trygga, kryddat

med en ny upplevelse här och där, som får mig att orka genom november.

Men visst tänker jag hålla fast vid mitt skolstartsnöje ännu en höst eller två. Alldeles snart kommer ju höstarna föra med sig något helt annat än en ny skolstart och ett nytt häfte.

1. UNDER Jakobs dagar hade Missionsstugan försäljning också på gården. 2. – De här är till bönehusets servering, så att vi kan ha socker och grädde på varje bord, berättar kunden som radat upp silverfat och skålar på Missionsstugans disk. 3. Så här kan gamla tyger få nytt liv. FOTO: MARY NYSTRAND-PÄRUS. 4. Nystrand-Pärus tillverkade sin egen brudbukett. FOTO: FREDRIK SANDBERG. 5. Camilla Svenfelt och Johanna Åkerlund besöker många loppisar på sommaren. 6.

Där den enes skräp

ÅTERANVÄNDNING. Vilka fynd gömmer sig i loppisens vrår, vad söker människor som handlar på loppis och vem vinner på att vi återvinner gamla saker? Kyrkpressen dyker ner i loppisdjungeln.

TEXT OCH FOTO: EMELIE MELIN

Solen gnistrar i glasföremål som är upp-
radade på ett stort bord; värmer tyget i
vintage-klänningar och förkläden; ski-
ner över två bilsläpvagnar till bredden
fyllda med böcker. Och det är bara de
prylar som dukats fram på gården den
här varma sommardagen. Inne i Mis-
sionsstugan i Jakobstad är hyllor och
klädställningar fulla året om.

Tvättmaskiner, fioler och folkdräk-
ter; vedspis, kamin och länstolar – allt
det har sålts vid Missionsstugan, berät-
tar **Ulla-Brita Eklund** som tagit en kaf-
fepaus i sorteringsjobbet.

De föremål som säljs är donerade
av människor som inte längre har an-
vändning för dem. Vanligast är kläder,
husgeråd, prydnadsföremål och böcker,
berättar **Åsa Eklund**, ansvarig dia-
kon för arbetet vid Missionsstugan. Hon
tycker det är positivt att loppiset kan
ge olika föremål fortsatt liv.

– Det är ju bra att saker kan fortsät-
ta användas i stället för att hamna på
soptippen direkt.

– Ofta är det så att det vi absolut in-
te tror att vi ska lyckas sälja, säljer vi
med detsamma, berättar **Thua Sand-
berg**. Det jag inte tycker är fint kan nå-
gon annan tycka riktigt mycket om.

Det har hänt att Missionsstugan fått in

ett föremål som ingen kunnat identifie-
ra – men så har det kommit en kund och
konstaterat: ”Det här har jag sökt efter.”

Loppiset har stamkunder som kom-
mer från en gång i månaden till var-
je dag. En del tjänar pengar på att kö-
pa föremål och sälja dem vidare. Mis-
sionsstugan har billiga priser, eftersom
de får in mycket donationer och måste
låta inventarierna rulla på.

– Vi får in så mycket att vi skulle
drunkna om vi inte sålde bort det, sä-
ger **Ann-Catrin Österholm**. Utbudet
ska förnyas, då är det intressantare för
kunderna också.

Ekonomiskt och miljövänligt

Camilla Svenfelt och **Johanna Åker-
lund** är klara med sin loppisrunda
och är i färd med att spänna fast två
stora, blå plåttunnor som innehållit
målfärg på släpkärran. Av dem ska
det bli en garagesoptunna och regn-
vattenbehållare.

– Vi måste ju ta hem något åt män-
nen också, så de inte klagar på att vi
har varit på loppis, skrattar de.

Svenfelt berättar att det speciellt
under sommarens olika loppiseve-
nemang blir ganska mycket second
hand-shopping.

– Det är ekonomiskt lönsamt, kon-
staterar Åkerlund, som gärna köper
barnkläder i andra hand. Du kan kö-
pa en hög med plagg för samma pris
som du skulle få ett för i butiken. Barn-
kläder är ju något som nöts upp snabbt.
Nu hittar man också moderna barnklä-
der på loppis; du kan få märkeskläder
för en struntsumma.

Camilla Snellman har hittat en tra-
ve sällskapsspel och pussel åt barnen
att leka med på villan.

– En gång i veckan brukar jag hand-
la på loppis, berättar hon.

Mest blir det barnkläder, skor, spel
och kläder åt henne själv. Det bästa
fyndet hon gjort är en klänning av
det lokala designmärket Noolan. Hon
brukar också själv sälja saker på lop-
pis.

Sonja Maans står vid kassan för att
betala när hon får syn på en plastkorg
som innehåller ett helt Brio-järnvägsset
i trä, som just kommit in. Hon får pris-
förslaget och slår genast till och lägger
det till högen med barnkläder.

– Jag trodde du skulle säga 80 euro.
Det kan hända att jag skulle ha tagit det
ändå, skrattar hon.

– Jag har ju barnbarn i precis rätt ål-
der, så vi ska ha ett lager hemma, be-
rättar Maans.

Handsytt eller äkta design

Gun Anderssen-Wilhelms jobbar ock-
så som frivillig men har i dag kommit
till Missionsstugan för att handla. Hon
har gjort flera fynd. De två tygväskor-
nas trähandtag ska få nytt liv med hjälp
av tyg hon har hemma.

– Jag tycker det är jätteviktigt att åter-

”Det är ju bra
att saker kan
fortsätta an-
vändas i stäl-
let för att ham-
na på soptippen
direkt.”
Åsa Eklund

använda det som är funktionsdugligt
i stället för att köpa nytt. När jag job-
bar här ser jag hur mycket prylar och
saker det finns som folk bara gör sig
av med. Det känns bra att återanvän-
da och pengarna går ju till välgörande
ändamål.

Tillfyndenhörocksåttparvitafinger-
handskar, en duk i halvlinne, ett för-
kläde och en vit jacka som är sydd för
hand.

– Det är alltid kul att hitta handsydd
kläder, det ligger mycket jobb bakom
dem. Och äldre textilier har ofta bättre
kvalitet än nya.

Oftast vet de som arbetar vid loppis-
set inte mycket om föremålets histo-
ria eller vem som donerat dem.

– Personer lämnar föremål och kläder
ilådor vid vår trappa, eller för in dem när
butikerna är öppna, berättar Åsa Eklund.

Själv köpte hon en gång ett par var-
ma ulltofflor och använde dem på en
släktträff – där hennes svägerska kände
igen dem.

– Liknande berättelser hör jag ofta.
Saker tar en sväng via Missionsstugan
och hittar en ny användare. Den som
gett känner igen sin gåva och pengarna
går till välgörande ändamål.

Två väninnor har gjort ett fynd bland
glasföremålen i fönsterhyllan. Prislapp-
pen på tio euro skvallrar om att det här
inte är vilken vas som helst. Det visar
sig vara en littaal-produkt signerad Ta-
pio Wirkkala.

– Den är från 70-talet, bedömer kö-
paren.

Ibland får loppiset in något som de
frivilliga misstänker kan vara ganska
värdefullt. Thua Sandberg berättar att

6. KLÄDER och föremål som donerats hamnar i Missionsstugans kök där frivilliga som Marita Järn och Carita Hagnäs sorterar och prissätter dem. 7. Ett helt järnvägsset i trä som knappt hann komma in i butiken innan det hittade en köpare. 8. Bland glasvaserna på hyllan gömmer sig en äkta Ittala-vas från 1970-talet. 9. Mary Nystrand-Pärus och en hårdekorationsmaterial: plastnätet från en sandleksaksförpackning. FOTO: FREDRIK SANDBERG.

blir den andres skatt

hon brukar ta hjälp av Internet för att värdera sådana föremål. Just nu sitter hon och undersöker en tekanna med Rörstrands stämpel i botten. Lite efterforskning visar att sådan kannor säljs för knappt tjugo euro på nätet. Ingen fantastisk dyrgrip, men den förtjänar ändå en lite högre prislapp.

– Allt behöver inte vara jättebilligt, prisnivån är överlag låg, säger Sandberg.

Pengarna hjälper nära och fjärran

När församlingar och välgörenhetsorganisationer ordnar loppisar gynnas inte enbart kunderna, givarna som får sina skåp tömda, eller ens miljön. I de här loppisens kretslopp finns ytterligare en mycket viktig länk.

När varje en-euro jeans, femtiocents ljusstake och tjugocents tidsskrift läggs ihop blir det en ansevärd summa. Några procent av peng-

arna använder Missionsstugan för att transportera alla de kläder som inte just nu är efterfrågade i Jakobstad till behövande i Lettland, Litauen och Estland. Åsa Eklund uppskattar att 40 procent av de donerade föremålen säljs i butiken, medan 60 procent sänds vidare.

Resten av inkomsterna – ifjollågtotalsumman på 130 000 euro – går till lokal och internationell mission och diakoni.

– Vi brukar också ha specialprojekt som vi säljer för. Förra året var det jordbävningen i Nepal och flyktingarna. I år har vi sålt för dem som drabbats av torkan i Östafrika. Pengarna kanaliseras vi via kyrkans egna kanaler. I oktober till december går försäljningen till diakonin i Jakobstad och Pedersöre. Det har stor betydelse för våra möjligheter att hjälpa människor här i närområdet, säger Eklund.

– Det blir många skolböcker, konstaterar hon.

Gamla jeans blir till skolböcker

– Släng bara det som är riktigt smutsligt, säger Mary Nystrand-Pärus, som stöder missionen genom att skapa nytt av gamla textilier.

– Jag har alltid tyckt att man ska ta tillvara det som finns, säger Nystrand-Pärus. Jag har nog det hemifrån. Min pappa var också konstnär. Jag har märkt att jag har en gåva att se vad man kunde skapa av olika material.

Mest arbetar hon med mjuka material, garn och textilier; allt från jeanssty till spetsar. Hon handlar ibland material på loppis, men mycket, speciellt tyger, får hon som gåvor och donationer. Av dem syr hon väskor, bokfodral och leksaker, stickar vantar och benvärmare.

Av restgarn kan Nystrand-Pärus virka tavlor. Hemma på väggen hänger en vars motiv är baserat på herdepalsmen. Ramen är gjord av träribbor från

lådorna som hennes kylskåp och frys transporterats i.

Uppgift: stöda missionen

Mary Nystrand-Pärus har jobbat inom vården, men är nu invalidpensionär på grund av en nervskada i ryggen. Handarbetet är därför också något att fylla dagarna med. Under namnet My mission, Min uppgift, säljer hon det hon syr och stickar. Pengarna går till Svenska lutherska evangelieföreningens (Slef) missionsarbete.

– Det är en sak jag känner varmt för. Jag är född i ett evangeliskt hem och har vuxit upp med att stöda missionen; sätta pengar i kollekten och i sparbörsen i söndagsskolan. Dessutom har jag många vänner på missionsfältet, i Etiopien, Kenya och Turkiet.

Nystrand-Pärus tror människor blir glada över att kunna stöda missionen genom att köpa en konkret sak. På ett år

har hon sålt varor för kanske 1 500 euro.

– Det blir många skolböcker, konstaterar hon.

En unik brudbukett

Det senaste stora projektet var personligt: en brudbukett och hårdekorations till sitt eget bröllop, som Nystrand-Pärus firade i mitten av juli. Också de tre barnbarnen som var brudtärna och -nåbbar hade varsin hemgjord bukett; brudgummen fick en knapphålsblomma. Buketterna tillverkade hon av spillmaterial från gardiner, knappar, gamla smycken och broscher. Hårdekorations hade sitt ursprung i en nätpåse som varit sandleksaksförpackning.

Oftast är det materialet som inspirerar till kreationerna. Ibland får hon jobba på beställning. Ett pärmskydd som hon designade till sångboken Sionsharpan blev omtyckt, så sådana syr hon upp för att sälja på Slef:s missionsfest i Jeppo.

”Sök på nätet! Där finns en bottenlös mängd med tips och idéer.”

Mary Nystrand-Pärus

Skapandet går i perioder. Ibland kan hon sy fem väskor på en dag, ibland tar hon en paus från sömnaden.

– Nu börjar det klia i fingrarna igen.

Har du några tips till den som själv vill göra något av gamla tyger och material?

– Sök på nätet! Där finns en bottenlös mängd med tips och idéer. Mart-horna har väldigt bra tips och på Youtube kan du hitta mycket instruktioner. Satsa inte på för svåra saker till en början.

Nystrand-Pärus berättar att också hon brukar söka modeller och idéer på nätet. Genom att skriva in materialet plus bokstäverna DIY (som står för engelskans ”do it yourself”, ”gör det själv”) får man upp tips och bilder på andras handarbetsprojekt.

– Alla knappar, ringar, väskhandtag ska man spara och använda – de bryts inte ned i naturen.

Din väg till framgång!

YE=Yrkesexamen, SYE=Specialyrkesexamen

- YE för arbete som teamledare – för ledare inom tjänsteföretag och stödfunktioner, start 6.9
bjorn.brannbacka@yrkesakademin.fi, 044-750 32 94
- SYE i ledarskap, start 14.9
bjorn.brannbacka@yrkesakademin.fi, 044-750 32 94
- SYE i ledarskap – med inriktning på Lean, start 28.9
bjorn.brannbacka@yrkesakademin.fi, 044-750 32 94
- SYE i företagsledning, start 14.9
johnny.forsman@yrkesakademin.fi, 044-750 32 60
- SYE för företagsrådgivare, start 28.9
linda.nygard@yrkesakademin.fi, 050-433 24 06
- YE i försäljning, start 5.10
kim.byholm@yrkesakademin.fi, 050-332 33 45

Anmälan
och mera information:

www.yrkesakademin.fi

www.facebook.com/ledarskapsforum

YA!

Yrkesakademin
i Österbotten

Ledarskapsforum 2016-2017

Hösten 2016

14.9.2016 i Jakobstad: Energiska team med coachande teamledarskap, Leni Grunbaum

28.9.2016 i Vasa: Modernt & effektivare strategiarbete = kundcentrerat strategiarbete, Niklas Nygård

12.10.2016 i Jeppo: Från Toyota och Lean – till verksamhetsutveckling inom industri, tjänstproduktion och offentlig sektor/KWH Mirka, Dag Lotsander

26.10.2016 i Närpes: Så skapar du framgång genom lärande!, Lars Losvik

9.11.2016 i Vasa: Att generera tillväxt genom försäljning, Dan Liljeqvist och Anders Finne

23.11.2016 i Vasa: Praktisk arbetsrätt för arbetsgivare och förmän, Heidi Furu och Dan Karlsson

8.12.2016 i Närpes: Förtroendeskapande ledarskap, Pia Ullberg

Våren 2017:
www.ledarskapsforum.fi

Jaktlag, köp nu maletköttmaskin och bensåg till höstens jaktsäsong!

www.ravintolakoneet.com

Ravintolakoneet Vaasa

Börje Sjöblom 044-317 1522 • borje.sjoblom@netikka.fi

Det finns ännu några platser kvar på följande av höstens resor ut i Europa:

- *Balkans pärlor 19-26.9
- *Ö-kryssning deluxe i Adriatiska havet 21-28.9
- *Franska rivieran, Andorra och Barcelona 22-29.9
- *Makarska, Kroatien 27.9-4.10
- *Medelhavskryssning 30.9-7.10
- *Rom-Sorrento 1-8.10

Även platser kvar på resan till Beijing 12-19.11

Allt detta och mycket, mycket mer...
Ta kontakt med oss för mer information eller om du vill boka!

Närpes 020 7434 530
Korsholm 020 7434 520
Jakobstad 020 7815 360

www.ingsva.fi

Nu är det dags att ladda upp inför höstens jakt!

Hos oss får du både övnings- och jaktpatroner, samt Grundéns regnkläder //all vädret blir regnigt!

Regn- och fiskekläder för proffs! Välj GRUNDÉNS!
Enda återförsäljare i Finland:

molpeboden

Kolebackvägen 2, Molpe, Tel./fax 06-3476602
www.molpe.fi/boden www.facebook.com/molpeboden

www.racerback.fi

Allt inom jakt & skytte

För jägare av jägare

RACEBACK
HANTELBANKER

Sollefteågatan 11, Nykarleby
040 094 9185 | info@racerback.fi
Öppet onsdag 17-20

NYÖPPNAD
INSTRUMENTUTSTÄLLNING

Från medeltiden till Ruisrock – från Finland och hela världen

SIBELIUSUTSTÄLLNING
med fotografier och manuskript

Välkommen!

ÖPPET: ti-sö 11-16 | ons konsert kl. 19
Sommartid 1.5-31.8: ti-sö 11-16, ons 10-18
Inträde: 4/2 € (stud.) | grupper (10+ pers.) 2 €

SIBELIUS museum

Biskopsgatan 17, 20500 Åbo | Tfn +358 2 215 4494 | www.sibeliusmuseum.fi [/sibeliusmuseum](https://www.facebook.com/sibeliusmuseum)

ASTRID LINDGREN

MOMO

PREMIÄR
22.9.2016
REGI PAUL OLIN
ungateatern.fi

UNGA TEATERN

Tel. 09-8620 8200

UR EVANGELIET

”Ingen har någonsin sett Gud. Men om vi älskar varandra är Gud alltid i oss, och hans kärlek har nått sin fullhet i oss.”

Läs mera i 1 Joh. 4:7-12.

OM HELGEN

Vågar du älska din granne?

På söndag får vi höra Jesus berätta om den barmhärtiga samariern, han som var föraktad av många men ändå valde att hjälpa en av dem som föraktade honom.

Jesus uppmanade oss att älska vår nästa som oss själva. På engelska lyder uppmaningen ”love your neighbor as yourself”. Älska din granne som dig själv. Vem vågar ringa på och säga hej?

RUNT KNUTEN

”Gemenskapsdag för personer med psykisk ohälsa.”

Fre 26.8 kl. 11-14 i församlingshemmet i Larsmo.

Kom med att bygga Stiftsgården!

*Lärkkulla - en levande & lärande Community

* Studera språk & musik på folkakademien, nu även integrationsutbildning på svenska!

Kyrkans utbildning - Värdeakademien - Birgitta-dagar - LekMannaAkademien - övriga kurser

* Stöd Lärkkulla genom donationer och testamente! Mer info: direktor Björn Wallén tel.040-7478841

Kontakt: www.larkkulla.net, info@larkkulla.net, tel. 019-2757200

INSIDAN

Ansvärlig redaktör:
Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!
Robin Norrbäck 044 027 0293, robin.norrback@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN ERIKA BOIJE

ILLUSTRATION: KARSTEIN VOLLE

Vem är min nästa?

DET SITTER en kvinna på marken utanför ett köpcentrum. Jag har sett henne förr. Hon sitter tyst när människor går förbi och jag undrar vad hon tänker på. Vilka tankar dansar i hennes huvud när du och jag rusar förbi? Eller är hon kanske alldeles tom på tankar?

DE FLESTA av oss har nämligen gått förbi utan att stanna upp. Vi har kanske intalat oss själva att vi inte kan stanna upp för alla stackare som sitter på gatorna, eftersom det finns så många. Eller så har vi tänkt att kvinnan på marken utgör en pusselbit i ett lömskt maskineri som vi inte vill understöda. Dessutom är det inte lätt att stanna upp och ge en slant eftersom vi allt mer säljar på just slantar. Vi tar till en sorts självbevarelsedrift som gör det möjligt för oss att rusa vidare. Avsaknaden av kontanter är min vanligaste ursäkt för inte stanna upp. Vilken är din?

DET SAMHÄLLE vi lever i kännetecknas av många konstiga saker och vårt behov av bra ursäkter hör hit. Det hela blir extra trist då vi söker ursäkter för att slippa hjälpa andra. Sanningen är väl ändå den att de flesta av oss har möjlighet att bry oss lite mer. Jag tror att vi till och med borde tala mer om att ge och om att stanna upp. Konsten är att veta var man ska börja.

DEN LAGLÄRDE ville också veta vem hans nästa var och Jesus gav honom ett svar. Vi kan ta lärdom av berättelsen och påminna oss själva om att ställa den frågan lite oftare. Herre, vem är min nästa? Att se sin nästa och ge till sin nästa handlar om att skapa utrymme för att lita på Guds löften. Det gäller att våga ge fastän man inte har mycket att ge och att våga sätta sin tillit till Gud. Varje dag är en övning i att ha mod att se sin nästa och att lita på att Gud använder oss.

KVINNAN UTANFÖR köpcentret är min nästa. Några euro utanför min bekvämlighetszon fanns nämligen ett genuint människomöte. I vimlet av förbipasserande människor berörde hennes blick mig lika mycket som mina slantar förhoppningsvis betydde något för henne. Praststunden vi delade hade det jordiska värdet av en caffè latte, men var värd mycket mer i alla andra avseenden. När vi vågar se och möta vår nästa förändras vi. När vi älskar varandra kan vi vara ett redskap för Guds kärlek.

Erika Boije är teologie magister och forskar i kyrkohistoria.

#bönetwitter

”Herre, vem är min nästa? Visa mig och hjälp mig att ha modet att våga se hen.”

Följ Kyrkpressens bönetwitter på sökordet #bönetwitter. Veckans tweet är skriven av Erika Boije, @erikaboije.

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
Mika 6:6-8

ANDRA LÄSNINGEN
1 Joh. 4:7-12

EVANGELIUM
Luk. 10:25-37

På söndag firas fjortonde söndagen efter pingst. Temat är Vår nästa.

PSALMFÖRSLAG

507, 489, 333, 488.

Psalmer är valda av Dag-Ulrik Almquist.

VECKANS PERSON

ERIKA BOIJE är teologie magister och forskar i kyrkohistoria.

Från och med september bedriver hon sina forskarstudier vid Uppsala universitet och flyttar därmed från Åbo till vårt västra grannland.

På fritiden sjunger hon i kör och gillar att laga god mat. Hon ska också börja gilla fikapauser, för så gör man i Sverige!

KALENDERN 18-25.8

DOMPROSTERIET

BORGÅ
Sö 21.8 kl. 10: Mässa i Emsalö kapell, Eisentraut-Söderström, Helenelund
kl. 12: Högmässa i domkyrkan, Stråhlman, Puska, Tollander, lägerdeltagare.
Ti 23.8 kl. 12: Andakt med lunch i församlingshemmet, Lindgård
kl. 12: Orgelkvart i domkyrkan, Söderström
To 25.8 kl. 12: Orgelkvart i domkyrkan, Tollander
MUSIKENS NATT: på kyrkbacken, kl. 19 i domkyrkan Lumen valo, kl. 20.45 Monica Groop, mezzosoprano, Gustav Djupsjöbacka, piano, Tiina Kangas, altviolin. Fritt inträde, program 5 €. Buffet på kyrkbacken

LAPTRÄSK
Sö 21.8 kl. 10: Högmässa i kyrkan, Antti Kilpi, Mia Aitokari

LILJENDAL
Sö 21.8 kl. 12: Högmässa i kyrkan, Antti Kilpi, Mia Aitokari
Sö 21.8 kl. 14: Högmässa i Andreaskapellet, Antti Kilpi, Mia Aitokari
ti 23.8 kl. 18: Skolgudstjänst i kyrkan, välsignelse av första klassisterna, Stina Lindgård, Gina Nyholm, Mia Aitokari

LOVISA
Gudstjänst sö 21.8: kl 10 i kyrkan, Blom, Tollander
En Euros Café ti 23.8: kl 13-15 i Tikva
Sommarcafé on 24.8: kl 13 i församlingsgården (sista gången)

PERNÄ
Tvåspråkig sensommarsamling: to 18.8 kl. 18.00 i Prästgården, Robert Lemberg, Minna Silfvergrén, Jeannette Sjögård-Andersson, Elin Lindroos, Dan Krogars, Marcus Kalliokoski. Trubadur Carina Fredriksson medverkar.
Skolgudstjänst: fr 19.8 kl. 10 i kyrkan med välsignelse av ettorna inför skolstarten, Minna Silfvergrén, Elin Lindroos, Paula Jokinen.
Högmässa med konfirmation: sö 21.8 kl. 10.00 i kyrkan, Robert Lemberg, Minna Silfvergrén, Dan Krogars, Marcus Kalliokoski. (Finsk konfirmationsmässa kl. 14.00 i kyrkan).
Familjeklubbarna: samlas kl. 10-12 varje vecka, start 22.8 Mikaelstugan Forsby, 23.8 Kuggom Traditionscentrum, 24.8 prästgården, 25.8 Solbacka Isnäs, Elin Lindroos.
Ungdomssamling: i prästgården to kl. 18-20.30, säsongsöppning 25.8, Dan Krogars.

SIBBO
SIBBO KYRKA: Sö 21.8 kl. 13 (OBS! Tidpunkten) Mässa med konfirmation. Katja Korpi, Kjell Lönnqvist, Lauri Palin.
www.sibbosvenskaforsamling.fi

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

Mer information på Johannes hemsida: www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes

Sö 21.8
kl.12: Högmässa i Johanneskyrkan, Westerlund, Lindström, Enlund.
Ti 23.8
kl. 12: Lunchmusik i Gamla kyrkan med Sixten Enlund.
On 24.8
kl. 14: Orgelandakt och sommarcafé i S:t Jacobs kyrka. Lindström, Enlund.
kl.19: Helsingfors Orgelsommar i Johanneskyrkan. Hans Uwe Hiel-scher, orgel.

MATTEUS

Matteus hemsida: www.matteus.fi

Kansliet är öppet: må, ti, to, fr kl. 9-14, on kl. 12-14.
MATTEUSKYRKAN Åbohusvägen 3
Sö 21.8 kl. 12: högmässa, Johan Hallvar, Mimi Sundroos. Kyrkkaffe.
Ti 23.8 kl. 19: konsert Med metro till musiken: Hurmioon - I hänryckning. Katariina Korkman sopran, Tiina Henke orgel. Hurudan musik har kvinnor komponerat genom århundradena? Svar: berörande musik!
i Finland började kvinnor komponera på 1900-talet. Ute i världen, däremot, hittar man musik komponerad av denna musikhistoriska minoritet redan från tidigare århundraden. Fritt inträde, programblad (på finska) 7 €.

On 24.8 kl. 12-12.30: lunchmusik. Hanna Kakkonen, Katri Vanhamäki & Anders Forsman. En halvtimmes musik vid lunchtid. Caféet är öppet före och efter konserten.
Utfärd för frivilliga till Svartholmen: 26.8 kl.16-19.

En kväll med korvgrillning, program, gemenskap och andakt på vackra Svartholmen, Helsingfors kyrkliga samfällighets sommarholme i västra Helsingfors. Båten avgår kl.16 från "Svartholmens brygga" vid Edesviken. Det finns skyltar. Närmast bryggan kommer buss nr 24 dvs. hållplatsen är på Södra Hesperigatan. Anmäl dig till Matteus församlingskansli senast fredagen den 19.8 kl.12 på tfn 09 2340 7300. Meddela om du har specialdiet! Mer info ger Carita Riitakorpi tfn 050 380 3986 eller Cecilia Forsén tfn 050 380 3976. Du är varmt välkommen!

MUSIKLEK för barn: (0-4 år) Kom med och sjung, dansa, spela och lek tillsammans med andra barn och föräldrar! Vi träffas i grupper, enligt barnens ålder, på tisdagar förmiddagar. Efter sängstunden umgås vi över en kopp kaffe. Deltagaravgiften är 30 euro per familj per termin. Höstterminen startar 23.8. Under terminen kan du höra dig för om lediga platser. Anmälan och frågor till anders.forsman@evl.fi eller 050-4335578. Ledare: Anders Forsman.

Kom med på retreat!
Matteus församling ordnar en retreat för sina församlingsmed-

lemmar på retreatgården Snoan i Lappvik, Hangö 7-9 oktober 2016. Retreaten inleds kl.18.30 på fredag kväll och avslutas kl.16 på söndag. Temat är "Längtan" och retreatledare kyrkoherde Stefan Forsén.

Anmälan till församlingens kansli senast onsdag 28.9 före kl.14 per mail matteus.fors@evl.fi eller per tfn 09 2340 7300. Meddela vid anmälan om du behöver skjuts så ordnar vi med samåkning.

PETRUS

www.petrusforsamling.net
Fre 19.08

kl. 10.00: Hälligång med lek&sång i Hagasalen, Vespervägen 12. För barn under 5 år. Kafeservering efteråt.

LÖ 20.08

kl. 09.30-11.00: Familjefrukost. En skön lördagsmorgon tillsammans med andra barnfamiljer. God frukost, gott kaffe, goda samtal och massor av leksaker! Varmt välkomna med!

SÖ 21.08

kl. 10 Högmässa: Munksnäs kyrka, Tegelst. 6. Thylin, Hilli.
kl. 12 Högmässa: Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12. Thylin, Hilli.
kl. 13.30: Konfirmation för skriftskolläger 1. Munkshöjdens kyrka, Raumovägen 3.
kl. 16.30: Puls gudtjänst i Södra Haga kyrka, Vespervägen 12.

MÅ 22.08

kl. 10.00: Hälligång med lek&sång i Malm, Malmin srk-talo, Pehrstråket 16. För barn under 5 år. Kafeservering efteråt.
kl. 14.00: Hälligång med lek&sång i Munksnäs kyrka, Tavastupa, Tegelstigen 6. För barn under 5 år. Vi börjar med kaffe.

ÖVRIGT:

Förbörasmen tas emot till tfn (09) 23407171 tisdagar mellan kl. 10-12 och per e-post pray.petrus@evl.fi

HELSINGFORS PROSTERI

Lekholmen är öppen. Mer info från Din egen församling på www.lekholmen.fi

Mind-Body Bridging: Finlands MBB rf. ordnar, varje vardag i augusti, evenemang riktade till både professionella hjälpare och allmänheten. Platsen är Lappvikens källa, Lappviksvägen 1. Helt svenskspråkiga evenemang har vi 22.8. kl 13.30-16 "Nya mentala färdigheter för oss alla" som är reserverat för Sympati rf:s medlemmar med vänner. 29.8 kl 14.30-17 blir det "Stressa av med hjälp av MBB" som riktar sig till alla som vill lära sig grunderna. De andra workshoparna hålls på finska men är intressanta och lätta att ta till sig, trots språket. Läs mera på FB Mind-Body Bridging Finland eller www.mbbfinland.fi. Anmälningar tas emot på monica.halinen@gmail.com senast en vecka före respektive evenemang går av stapeln. Skriv så får du mera information.

Församlingarnas samtalstjänst: dejourerar på tfn 01019--0072 (från utlandet +358 1019 0072)

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris 9.10)

Fre 19.8 Kristina Klingenberg, Karleby (repris från 22.8.2001) **Lö 20.8** 8.53 Familjeandakt. Lars Collmar läser ur sin bok *Helga Hund i Egypten* (repris från 8.7.2006) **Må 22.8** Fredrik Portin, Åbo (repris från 26.11.2014) **Ti 23.8** Helena Salenius, Helsingfors **Ons 24.8** Catarina Olin, Sundom (repris från 1.10.2009) **To 25.8** Henrik Ny-malm, Borgå. **VEGA**

Aftonandakt kl. 19.15

Fre 19.8 Camilla Ekholm, Borgå **Lö 20.8** 17.58 Ett ord inför helgen, Ekenäs kyrka. **Sö 21.8** Leif Erikson, Vasa **Må 22.8** Bevarade ord: Margareta Melin. Uppläsare: Monica Heikel-Nyberg **Ti 23.8** Kjell Blomberg, Vasa **Ons 24.8** Bibelstudium över öppenbarelseboken med Stig-Olof Fernström (repris från 26.11.2015) **To 25.8** Hans Vaxby, Vanda. **VEGA**

Gudstjänst kl. 13.03

Sö 21.8 Musikgudstjänst med Ekenäsnejdens församling. Predikant: Anders Lindström. Gudstjänsten spelades in på Ekenäs sommarkonserter-festivalen 7.8.2016. **VEGA**

FOTO: PIXABAY

varje kväll kl.20-24. En webbaserad hjälpstjänst finns på adressen <http://evl.fi/natjour>. Användaren behöver inte uppe namn, e-postadress eller andra uppgifter som kan leda till identifiering utan väljer själv en signatur och ett lösenord. Ring eller skriv när Du behöver stöd! Du kan dessutom skriva ett handskrivet brev till Kyrkans brevjour, PB 210, 00131 Helsingfors, som behandlas anonymt och konfidentiellt. Kyrkans chatt dejourerar måndag till torsdag kl.18-20. **KAMPENS KAPELL:** är öppet vardagar 8-20 och veckoslut samt helgdagar 10-18. **Mer info:** www.helsingforsforsamlingar.fi

DEUTSCHE GEMEINDE
So 21.8. um 12 Uhr: Gartengottesdienst im Seniorenwohnheim (Beutel, Fischer)

OLAUS PETRI
Lö 20.8 kl. 18: Helgsmålsbön - Musikandakt. Olli Saari, orgel.
Sö 21.8 kl. 11: Högmässa. Ahlfors, Fogelberg.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO
Högmässa sö 21.8: Esbo domkyrka kl. 12.15 konfirmation, Mataskär 1-skriftskolan. von Martens, Dannholm, Malmgren.

Musik i sommarkvällen: Esbo domkyrka sö 21.8 kl. 19. Kantele-artist Ida Elina, orgelspelare Petri Koivusalo. Klassiskt & oklassiskt. Fritt intr.

Dagklubbarna: start v. 33. Mer info och frågor om lediga platser: www.esboforsamlingar.fi/dagklubbar

Familjeklubbar för föräldrar och småbarn: Kökklax kapell, Handelsb. 1, on. kl. 9.30-11.30, start 24.8. Sökö kapell, Sökögr. 3. Sång och lek, ti. kl. 9.30-11, start 23.8. Mattby kapell, Lisasgr. 3. Imse-Vimseklubben, to. kl. 9.30-11.30, start 25.8. OBS! Ingen klubb i Esbo domkyrkas församlingsgård! Ingen förhandsanmälan, ingen avgift.

Välsignelse av förstaklassister: Esbo domkyrka må 22.8 kl. 18 med Kira Ertman och Natalie Ball. Tillfället i kyrkan tar ca 30 min. och består av sånger och psalmer, böner och prat. Kvällste/saft efter välsignelsen.

Miniorklubbar för 7-12-åringar: Platser kvar i Sökö kapell ti och to kl. 13-17, Esbo domkyrkas församlingsgård må och fre kl. 13-17. Mer info & anmälan: www.esboforsamlingar.fi/miniorklubbar

Familjeläger: Hela eller "halva" familjer, ensamstående med barn, mor- och farföräldrar och barnbarn - välkommet på läger till Hvittorp veckoslutet 17-18.9! Avkoppling, gemenskap och inspirerande program. Pris 20 € / vuxna, 10 €/ barn (3-17 år) under 3 år gratis. Mer info och anmälan senast 29.8: www.esboforsamlingar.fi/familjer

Sommarträff: Olars kyrka, svenska sidan, ti 23.8 kl. 13-14.30, Ertman.

GA-spring: Mataskärs lägercentrum sö 11.9 kl. 17. Motionera och stöd insamlingen Gemensamt Ansvar genom att gå eller springa längs spånbanan, start från Mataskärs parkeringsplats. Pris 10 € oberoende av sträcka. Anmälan

och kontant betalning på plats. **Nåd i livets vardag:** retreat på Snoan, Lappvik, 21-23.10. Ledare Roger Rönneberg. Pris 90 €. Anmälan senast 7.10, 050 576 5784, claire.broberg@evl.fi

GRANKULLA
Sö 21.8 kl. 10 Tvåspråkig högmässa: Ulrik Sandell, Anne Huoponen, Catherine Granlund, Anna Marte, Grani Närhjälps medverkar. Kyrk-kaffe i övre salen.

Kl. 13 Högmässa: med konfirmation av Enä-Seppägruppen. Ulrik Sandell, Daniel Nyberg, Marlen Talus-Puzesh, Heli Peitsalo, Niklas Holmberg och Oscar Louhija.
Ti 23.8 kl. 9.30-11: Diakonimottagning och brödutdelning.
Kl. 13.30- 15 Sommarcafé: på kyrkans innergård.

On 24.8 kl. 18.30 Välsignelse av förstaklassisterna: i Grankulla kyrka, Ulrik Sandell, Heli Peitsalo, Yvonne Fransman, Marlen Talus-Puzesh. Saft- och kaffeservering i övre salen.

FÖR DIG SOM GÅR I ÅK 1-6 KOM MED OCH SJUNG I BARNKÖREN: Vi övar på måndagar i kyrkans övre sal kl. 14.30 -15.15 och vi börjar alltid med att äta ett litet mellanmål tillsammans. Terminen inleds 5.9. Förfrågningar: Barbro Smeds tfn 050-598 1832.

FÖRSAMLINGENS DAGKLUBB: för 3-5 åringar inleds 5.9. Förfrågningar: Yvonne Fransman tfn 050 443 0045, yvonne.fransman@evl.fi.

KYRKSLÄTT
Högmässa med konfirmation: sö 21.8 kl. 12 i Kyrksläatts kyrka. Höglund, Lovén, Punt.

Konsert, Sommar nattens drömmar: onsdag 24.8 kl. 19 i Kyrksläatts kyrka. Konsert med Alina Sorjonen, Mirka Arola, Hanna Noro, Ina Söderlund och Susann Joki. Fritt inträde. Programblad 10 euro.

Högmässa med konfirmation: sö 28.8 kl. 12 i Kyrksläatts kyrka. Stråhliman, Lovén, Joki, Punt.

Kyrkoherdeämbetet: öppet i augusti må-to kl. 9-11.30 och 12.30-15. Fredagar stängt. Tel. (09) 8050 8292. Epost kyrkslatts.svenska.forsamling@evl.fi. www.kyrkslatts.svenska.fi

TAMMERFORS
Sö 21.8: Gudstjänst kl 11 i SvH, Charlotte Dick-Röstad, Anni Nousiainen

Ti 23.8: Tisdagsklubben kl 13.30-15.30 SvG

Ti-To 6.-8.9.2016: Höstläger i Ilkko, anmälningar till Essi senast den 26.8 tel. 050 527 2290

VANDA
Högmässa sö 21.8: kl. 10. M. Fagerudd, H. Åberg-Ylivaara

Ingen diakonimottagning: to 18.8 pga av utbildning.

Våra nya klubbtrymmen: finns i Myrbacka, Strömfårvägen 13.

Dagklubben i Myrbacka: börjar må 22.8 kl. 9, klubben samlas månd, onsd, och fred. kl. 9-12.

Familjecafé to 1.9: kl. 9.30 -12 i klubbtrymmet i Myrbacka, Strömfårav. 13

Familjecafé: i Bagarstugan, Kuriry. 1, tisd. kl. 9.15-12 och torsd. kl. 9.30-12

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA Högmässa/gudstjänst sö 21.8: Kl. 10 Ekenäs kyrka. A. Lindström, N. Burgmann. Kl. 12 Tenala kyrka. A. Lindström, S. Lindroos. Kl. 16 Snappertuna kyrka. Musik-AND, T. Wilman, N. Burgmann. **Info:** www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ
Tvåspråkig gudstjänst: sö 21.8, 14 s. e. pingst, kl 16 på Rövass lägergård i Barösund. Grillfest efter gudstjänsten. Hellsten, Gustafsson Burgman.

Barnens dagklubb startar: må 22.8 kl 9-12. I fortsättningen måndag, tisdag och onsdag kl 9-12. Tilläggsuppgifter tel. 050-563 9994.

Kyrkokörens körträningar: 19-20.8 i församlingshemmet. Vi övar inför vår 70-års jubileumskonstert 15.10 samt en festlig mässa på reformationsdagen 16.10. Anmälningar och förfrågningar till kantor Marianne Gustafsson Burgmann, tfn 050-505 1530. Välkommen med alla gamla och nya sångare!

Pilgrimsvandring: 28.8.2016. Start kl 12 från Tabor kyrkan, framme i Fagervik ca kl 17.30. Skymningsmässa i Fagervik kyrka kl 18. Total gångsträcka ca 14,5 km. Anmälan till kansliet senast 22.8, tfn 09-221 9030 eller per e-post inga.kansli@evl.fi

KARIS-POJO
Högmässor, Sö 21.8
kl. 10 i S:ta Maria kyrka, Pojo
kl. 12 i S:ta Katarina kyrka, Karis
Bönedag, To 25.8
kl. 9-18 i S:ta Katarina kyrka, Karis. Du kan komma till kyrkan när du vill under dagens lopp.

Förbön och lovsång, To 25.8
kl. 19 Gemenskap över gränser i S:ta Katarina kyrka, Karis.

Mera info: www.karis-pojofoforsamling.fi

ESBO STIFT

LOJO
Ti 23.8. kl 18: Braskväll hos Britta Nordström, Heinässävägen 79. Taxi. **Sö 28.8. kl 13.00:** Högmässa i Lojo kyrka. Kyrkkaffe och kyrktaxi. **Sö 28.8:** Pilgrimsvandring från Tabor kyrkan start kl. 12.00 (Väs-tankvarnvägen 111, 10230 Ingå) till Fagervik kyrka, var vi är framme ca. kl. 17.30. Vandringen slutar med Skymningsmässa kl. 18.00 i Fagervik kyrka. Totala gångsträckan är ca. 14,5km. Vägarna är grusvägar. Pausstationerna med andakter ca. 6 st. Vandringsledare pastor Tom Hellsten. Utrustning enligt väder. Anmälan senast 21.8 till Mari Nurmi 0443284273 eller mari.s.nurmi@evl.fi. Lojo församling ordnar transport till Tabor kyrkan och från Fagervik kyrka, pris 10€. Start från Lojo kyrkplan kl. 11.00 och från Virkby kyrka kl. 11.20.

Info om kyrktaxi och om taxin till svenska kretsens: Ring 0400 303963 Juslen ifall man behöver taxi, dagen innan. Taxin kostar 5,00€ tur och retur.

REGION 2

ÅBOLANDS PROSTERI

ÅBO
sö 21.8: kl. 12 Högmässa, Borgmästarkoret (Domkyrkan). Björkgren, Lempa. Asylsökande Aus Ghassan Al-Azawi medverkar med kortfilm.
ons 24.8: kl. 13-15 Sommarcafé, Aurelia. kl. 15-18 Ungdomscafé, Aurelia. Back to school.
to 25.8: kl. 18.30 Åbo Svenska Kyrkokör, övning, Aurelia.

ÅLANDS PROSTERI

HAMMARLAND
14 sö e pingst 21.8: Friluftsgudstjänst kl 12 Byagården vid Marsunds brygga Ta kaffekorgen med. Vid regn i byagården Ingemar Johansson och Carl-Micael Dan Under juni-aug enkel servering i vapenhuset

JOMALA
Sön 21.8 kl. 11: högmässa Danielsson.

MARIEHAMN
21.08 Högmässa kl. 11 i S:t Görans, M W, J D, gudstjänstgruppen medverkar. Kyrkkaffe.
Regnbågsmässa kl. 13 i S:t Görans kyrka, M W, A L, kören Himlaliv, Regnbågshemmet medlemmar medverkar. Kyrktaxi mot beställning, tfn 19500.

SUND-VÄRDÖ
Söndag 21.8 kl. 11.00: Högmässa i Sunds kyrka. Juanita Fagerholm-Urch, Kent Eriksson, kör. Efter högmässan kyrkkaffe och avtackningsfest för kyrkoherde Juanita Fagerholm-Urch i församlingshemmet.
Tisdag 23.8 kl. 19.00: Konsert i Vårdö kyrka med Leif Ahlberg och Jürgen Müller.
www.sund-var道府orsamling.fi/

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS
Sö 21/8 11.00: Högmässa i Kyrkan, Guy Kronqvist, Deseré Granholm. Konfirmander från år 1966 inbjuds till 50-årsjubileum. Efter gudstjänsten fotografiering, därefter servering och program i Församlingshemmet.
Sö 21/8 18.00: Sång, drama, bön och välsignelse av förstaklassisterna i Kyrkan.
On 24/8 19.00: Sommarsamling på Strandhyddan, Bengt Djupsjöbacka, Solveig Mikkonen, Erik Sepänaho, Deseré Granholm. Servering.

KRISTINESTAD
kristinestadssvenskafoarsamling.fi
Högmässa: sö 21.8 kl 10 i L:fjärd, Lassus, Nilsson
Högmässa: sö 21.8 kl 18 i Sideby, Lassus, Nilsson
Kyrkväll för stora och små: on 24.8 kl 18.30 i L:fjärd kyrka med välsignelse av årets förstaklassister, Daniel, Olle, Stina, Jeanette m.fl
Andakt på Korsberget: to 25.8 kl 18 i Uttermossa, Norrback. Efteråt kaffe på Soldatorpet
70 års jubilarer: anmäl er till festen senast 22.8 till kansliet 06-2211073 eller Hellman 040-7791325

NÄRPES
www.narpesforsamling.fi
Närpes
Lö 20.8 kl 16: Spring för Bibeln på Fridskär, motionsjopp för ung och gammal på alla konditionsnivåer. Kl 17.30 Mat för missionen.
Lö 20.8 kl 19: Kvällssamling på Fridskär, Bertel Lindvik o Roger Pettersson tal. Britt-Mari o Gun-Helen sång o missionsbokloppis.
Sö 21.8 kl 12: Mangsveckans avslutningsmässa i kyrkan, Daniel Norrback, Lövdahl, S. Erikson.

Övermark
Sö 21.8 kl 14: Gudstjänst Sundqvist, S. Erikson.
Pörtom
To 18.8 kl 20: "Musik i augustikvällen" i kyrkan, Bernst Nylund (Sverige) violin, G. Lindén sång, Johan Lindén kontrabas, S. Lindén ackompanjemang.
Sö 21.8 kl 10: Gudstjänst Sundqvist, S. Erikson.
Ti 23.8 kl 19: Varblagruppens möte i förs.hemmet, Sundqvist.
On 24.8 kl 18: Finska gruppen i förs.

hemmet, Sundqvist.
To 25.8 kl 20: "Musik i augustikvällen" i kyrkan, kören Good News, Benita Lidman dir., Rebecka Lidman violin, Stefan Järsson piano, Carl-Johan Nylund bas.
Körversamhet med Gerd Lindén inleds:
Fr 26.8 kl 16 Glad Ton i Arken.
To 1.9 kl 13.30 Seniorsång i Pörtom förs.hem.
To 1.9 kl 15.45 Pörtom musikgång i förs.hemmet.
To 1.9 kl 17.30 Övermark barnkör i förs.hemmet.
To 8.9 kl 19 Pörtomkören i förs.hemmet.

KORSOLMS PROSTERI

BERGÖ
Sö kl 14: Högmässa, Björklund, Katri Lax

KORSOLM
Högmässa: sö kl 10 i kyrkan, Linblom o. Westerlund.
Musik i augustikvällen: sö kl 20.20 i kyrkan, Musik av unga genier och gamla mestare. Korsolms kammarorkester, Heidi Lång, Susanne Westerlund, dirigent, Erik Nygård. Andakt. Fritt inträde, kollekt till musikskolans verksamhet.
Bönegruppen: i Smedsby förs. gård startar ti. 23.8 kl 19, varje vecka. Nya välkomna! Ingång från Niklasvägen, rum Grön.

KVEVLAX
Skymningsmusik: 18.8 kl 21, Sirkka-Liisa Jussila-Gripentrog, orgel. Andakt Snellman. Kollekt o servering.
Högmässa: sö kl 10, Snellman, Lithén.
Mathjälpen: må kl 10 i ds.
Skymningsmusik: to 25.8 kl 21, Camilla Brunell, sång, Peter Brunell, piano o orgel. Andakt, kollekt o servering.
Prosteriets pensionärsutfärd: till Alskat lägergård ti 30.8. Nattvardsmässa med Rune Lindblom o Yngve Svarvar. Dagens gäst Ann-Mari Strang. Lunch och kaffe. Pris 10€. Anm. senast 22.8 till pastorskansliet 3462300 el. kvevlax.forsamling@evl.fi

MALAX
Högmässa: sö 21.8 kl 10 i kyrkan. Välsignelse av 1:a klassister. Alla nya ettor välkomnas till kyrkan. Tornberg, Erica Nygård.
Konsert: sö 21.8 kl 18 kyrkan. Kristoffer Streng, Sonja Bishop och Stefan Jansson. Fritt inträde. Programblad 10 euro.
Dagklubben: startar må 22.8 i FH.
Småbarnsträffen: startar ti 23.8 kl 10 i FH.
Prosteriutfärd: till Alskat lägergård 1.9. Anmäl till Patrica, 050-338 1059, senast 25.8.

PETALAX
Skymningskonsert i Petalax Kyrka: lö 20.8 kl 19 David Strömbeck med bandet bestående av Stefan Janson, Egon Vevo, Per Göthelid och Victor Strömbeck.
Högmässa: sö 21.8 kl 11 Björklund, Katri Lax

REPLIT
Gudstjänst: Replot sö kl. 10. Emilia Kuni, Michael Wargh.
Sensommarsamling: Salteriet Björköby sö kl. 14. Emilia Kuni, Bettanz, Michael Wargh och Robert Kronqvist.

SOLF
Högmässa: sö kl 10, Audas-Willman, Wargh. Solf kyrka.

VASA
TREFALDIGHETSKYRKAN
Högmässa: sö kl 13 Store, Mikael Heikius.
BRÄNDÖ KYRKA
Sunday Service: at 1 pm Teija Pitkänen, Valtteri Tuomisto.
SUNDOM KYRKA
Högmässa: sö kl 10 Lindblom, Mikael Heikius.

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE
Fredag 19.8 kl 20: Ungdomssamling i Fyren. Thomas Björkmans avskedsfest.
Söndag 21.8 kl 10: Högmässa i kyrkan, Granlund, Nyholm. Textläsare: Jonas Forsblom, dörrvärdar: Ytteresse övre.
-kl 14: Sammankomst i Punsar bönehus.
Tisdag 23.8 kl 18: Andakt i Signegården, Cederberg, Ray.
Fredag 26.8 kl 13.30: Andakt i Esselunden, Granlund, Ray.
-kl 14.15: Andakt i Essehemmet, Granlund, Ray.
-kl 20: Ungdomssamling i Fyren, Björkman.

JAKOBSTAD
Sö 12: Högmässa i kyrkan, Åstrand, Wester.
15: Sammankomst i Skutnäs bönehus, Olavi Forsbacka.
17: Fokus i FC, Matti Aspvik.
20: Musik i sommarkvällen i kyrkan. Stråkkvartett Folke Nylund, Jonna Mar-jamäki, Ida Forsman, Daniel Nylund, sång Wester, andakt Turpeinen.
To (30.8): Utfärdsdag för pensionärer till Pörkenäs lägergård. Bussen till Pörkenäs startar kl. 11.00 från FC för anmälda. Retur ca kl. 15.45. Pris: 20 €.

KRONOBY
Högmässa: sö 21.8 kl 10.00 Ventin, Eilfolk-Lasén
Completoirium: må 22.8 kl 21.00 (även 5.9 och 26.9)
Syrföreningarnas gemenskapsdag: on 24.8 kl 13.00 på Sommarhemmet
Finskåspråkig familjekväll: on 24.8 kl 18.00 på Sommarhemmet
www.kronobyforsamling.fi

LARSMO
Sö 21.8 kl. 10 Gudstjänst: Jan-Erik Sandström, Victoria Enkvist, sång av Eivor och Nils Johansson. Kyrkkaffe. Kyrkvård: Finholm.
Ons 24.8 kl. 18.30 Kvinnocafé: i prästgårdens med hemlig gäst, korvgrillning m.m. Möjlighet till bastu och simning. Varmt välkomna.

To 25.8 kl. 10 Välsignelse av lågstadiesnast förstaklassister: i kyrkan, Sjöblom, Wiklund.
- kl. 15-16 Vinterskriftskolstart: i Cronhjelmsskolan (Obs dag)
Fre 26.8 kl. 11-14 Församlingarna i prosteriet inbjuder till Gemenskapsdag för personer med psykisk ohälsa: i församlingshemmet. HHN, lunch, kaffe och program. Varmt välkomna.

NEDERVETIL
Högmässa: sö 21.8 kl. 10.00, Niklas Wallis och Robert Ståhl.

NYKARLEBY
NYKARLEBY
Sö kl 10 Gudstjänst: kyrkan, Edman, Hellman
MUNSALA
Sö kl 12 Högmässa: kyrkan, Sundstén, Hellman.

Ti kl 19 Missionskafé: Pensala bönehus, Rut Åbacka
To kl 15.30 Årsmöte: Kyrkans Ungdom i Munsala, styrelse- och årsmöte i Prästgården
JEPPÖ
Sö kl 10 Högmässa: kyrkan, Östman, Lönnqvist, sång Kent Lundqvist
-kl 14 Möte: bönehuset, David Forsblom, Östman, sång av Britt-Marie o Gun-Helen.

PEDERSÖRE
Andakt i Pedersheim:
- Fr 14 Esse församling
- To 25.8 kl. 17.30 Källby fridsförening
Ungdomskväll: Fr 20 med LP-band, Hällsand sommarhem
Högmässa: Sö 10 med nattvard i kyrkan, lit. Erikson, Sandstedt-Granvik, textläsare Jonas Kackur, dörrvärdar Forsby, 50-års konfirmander från J:stads svenska deltar
Söndagseftermiddag med sång av Kristoffer och Håkan Streng: Sö 15 i Pörkenäs lägergård, allsång, kaffeservering
Sammankomst: Sö 15 i Flyngensens bönehus, Torvald Hjalvors, tolkning

PURMO
Sö 21.8 kl 12: Gudstjänst i kyrkan, Granlund, Granvik.
To 25.8 kl 17-20: Kaffebjudning vid Drängstugan. Under september månad kommer alla inkomster från Drängstugan att gå till Barnens bank.
Sö 28.8 kl 12: Jubileumsgudstjänst i Emaus bönehus med anledning av bönehusets 100 år. Albert Häggblom, Portin, Johansson, Mikael Lasén.
Församlingskansliet stängt on 24.8.

TERJÄRV
Gudstjänst: sö 21.8 kl 10.00 Saitajoki, Andreas Ahlskog
Bönehusets dag: sö 21. Kl 14.00 i Kortjärvi, Jimmy Österbacka medverkar, sång Nina Djupsjöbacka
www.terjarvoforsamling.fi

CECILIAKÖREN INSJUNGNING

Hej sopran, alt, tenor och bas!
Chorus Sanctae Ceciliae "CSC", eller i dagligt tal Ceciliaören, inleder sin höst 22.8 kl. 18.00 i Högbergssalen i Helsingfors, Högbergsgatan 10. Kören har en mångsidig repertoar och sjunger allt från tidig musik till ny-skrivna verk. I höst framför kören **Kaj-Erik Gustafsons** oratorium med text av **Lars Huldén**. I december uppförs bl.a. ett juloratorium av den franska barocktonsättaren **Charpentier**. Intresserad? Kontakta dirigent **Pia Bengts** (pia.bengts2@gmail.com) eller ordförande **Jonas Forsman** (jonas.forsman@edu.hel.fi).

PÅ GÅNG

FOTO: JOANNA LINDÉN-MONTES

Mångsidiga retreatter på Snoan i höst

Retreatgården Snoan i Lappvik har ett intressant utbud av retreatter på programmet i höst. Först ute är författaren, skrivhandledaren och journalisten Birgitta Boucht som tillsammans med Kent Danielsson leder retreaten Möten i skapande tystnad 2-4.9. Retreaten bjuder på skrivövningar, reflektioner, delande, meditationer och tystnad.

I mitten av oktober inbjuds studerande och unga vuxna till stillhet och vila på en retreat i Taizéanda. Studentprästen Jessica Högnabba håller i trådarna för retreaten 14-16.10.

En vandringsretreat arrangeras 11-13.11 med Monica Cleve, Claus Terlinden och Birgitta Udd som ledare. Det blir ledda vandringar som leder deltagarna till att lyssna på den yttre och inre världen.

Under adventstiden finns det möjlighet att delta i Öppna dagar i advent 30.11-4.12. Morgonmäsas, tideböner och måltider utgör stommen för dagarna, resten av tiden får var en och använda som den vill, för vila, bön, eget arbete eller bara för att vara. Åsa Westerlund och Elsa Tenhonen fungerar som ledare.

Mera information om retreaterna finns på webbplatsen www.snoan.fi, retreatkoordinatör Birgitta Udd svarar också på frågor, 040-630 7771, birgitta.udd@evl.fi.

PÅ GÅNG

Välgörenhetskonsert i Karleby

En fin avslutning på sommarkonserterna i Karleby sockenkyrka är konserten torsdagen den 25.8 kl 20 med Tove Åman och Matti Pohjoisaho.

- Jag är jätteglad över att få sjunga i Karleby och ge konsert i sockenkyrkan! Matti Pohjoisaho är dessutom en fantastisk musiker, säger operasångerskan Tove Åman.

- Sockenkyrkan betyder mycket för mig eftersom det är mina föräldrars och tre av mina syskons samt min och min mans vigselkyrka. Dessutom blev jag konfirmerad där och sjöng mycket där under min ungdomstid.

För tillfället sjunger Tove Åman mycket fransk senromantik och det märks i konsertprogrammet som består av några franska sånger av Gabriel Fauré och Hector Berlioz samt *Ave Maria* ur Verdis opera *Othello* och sångerskans återkommande favoriter Mozarts *Laudate Dominum* och motetten *Exultate, jubilate*. Tove Åman arbetar vid Nationaloperan samtidigt som hon under hösten kommer att göra klar sin sångpedagogexamen vid Metropolias vuxenutbildning.

Tove gläds över samarbetet med Matti Pohjoisaho, en ung orgelartist som är känd för sitt virtuosa spel och sina fina konsertprogramhelheter. I konserten med Tove Åman kommer han att spela ett Adagio och en Toccata av Bach som orgelsolon. Kristine Hänninen medverkar på violinen i Mozarts *Laudate Dominum*.

Konserten ges som en välgörenhetskonsert eftersom programintäkterna går till ungdomsverksamheten och barnkörverksamheten i Karleby svenska församling enligt sångerskans önskemål. Karleby stad stöder konserten.

PÅ GÅNG

Synnöve Jordas berättar om ATT VARA MÄNNISKA I EN ANNORLUNDA KROPP 8.9 kl 19 i Helsingfors, Pantersalen på Broholm 4 vån 5. Anmälan insikt@aland.net lr 0457 53 00666. Fritt inträde Arr. Tröskeln r.f.

FAMILJ

Hur kom jag hit?

VÄLKOMMEN till min 70-årsfest
i Munkshöjdens förs.sal
sö 28.8.2016 kl. 14.30.

Inga gåvor eller blommor.
Tänk i stället på Petrus församlings mission genom Pro Lukas
FI02 4055 1520 0276 69.
Märk "Allan Franzén 70".
Eller ge ett bidrag till samma ändamål vid festen.

MARKNAD

UTHYRES

Uthyses i centrum av Jakobstad 3 r k br 80 m2. Ytsanerad, ljus, välplanerad hörnlaghet i hisshus i 4 vån. Nytt br, björkparkett. Inglasad rymlig balkong. Fin utsikt. Möjl. till plats i bilhall el värmestolpe. Hyra 740 plus vatten. Tel. 040-7562941

Uthyses liten snygg tvåa i Helsingfors/Ullanlinna, lämplig för par, hyra 1150€/mån. Erika/0407715926

Trea i Mårtensdal, Vanda. Nära till tåg/buss. Hyra 900€/mån + vatten, el. Tel: 0400784481

Trevlig etta 31.5 m2, kök och rum med utrymme för loft uthyses i Vöråstan i Vasa centrum ledig 1.9. Tel 050-3058791.

Trevlig möblerad 2r+k+ingl.balkong 46kvm Olofsborgsv. uthyses 1.9. för 9mån-lår el.mera till skötsam ansvarskännande rökfri pers. Alla tjänster nära inkl. metro. Hyra 690,-e/mån+vatten. Tel 0504134060

Rymlig etta, 35m2, i Grankulla centrum. Alkov, rymligt kök, stor balking. Nära till tåg och buss. Hyra 750/mån. Kontakt: 050 3023248.

ÖNSKAS HYRA

Skötsam 22-årig hankeit önskar hyra etta/två i centrala Hfors för 5-6 mån medan avhandling skrivs. Även längre avtal beaktas. Tel: 0509176393

Hjälpl! Skötsam barnmorskestuderande (Arcada) från Jakobstad söker akut efter en bostad i Helsingfors. Etta eller del i större lokal. Max pris 550 € Inflyttning så snart som möjligt. Vänligen kontakta oss. Britt-Mari tel. 050-5054255 eller Nina tel. 050-4343189 eller e-post nina.orn@multi.fi

Skötsam blivande AA-studerande, 29år, önskar hyra 2a/rymlig 1a i Jakobstad m omnejd fr 1.9. Gärna utanför stadsgränsen i marknivå/radhus då två rumsrena utekatter medföljer. Ta kontakt! Emelie 0505223744

Vill hyra trea i Helsingforsområdet. Hyra ~1000€/mån. Rökfria, inga husdjur. Tel:044-0254640

Rök- och spritfri förstaårsstuderande från Österbotten önskar hyra lägenhet i Helsingfors. Tel: 050-4430453

Pålitlig rökfri studerande flicka söker etta (eller rum) i centrala Hfors. Tel.0451162844 kl.18-isku.n@hotmail.com

Kristet, skötsamt par (ej barn,husdj) önskar för ett par veckor sommaren 2017 hyra stuga av god klass vid havet väster om Hfors med bilväg fram. Tfn 050 3540 362

Ett par,22åriga skötsamma unga söker en 2:a i Helsingfors traktarna. Har inga husdjur och rökfria. Tel: 0409117400

Önskas hyra. Kulturproducent från Österbotten söker lägenhet i Helsingfors pga magisterstudier. Max hyra 730€. Emma Huldén tel. 050-4668718.

Visste du att...

du kan lämna in din hyresannons via webben?

När du lämnar in via webben sparar du också serviceavgiften på 5 euro.

Kyrkans forskningscentral utlyser STIPENDIER för 2017

Stipendier beviljas för sådan forskning kring kyrka och religiöst liv samt samhällsförändringar som behövs för beslutsfattandet inom kyrkan och församlingarna och för utvecklingen av verksamheten. Stipendieansökan görs på en elektronisk blankett på adressen <http://www.mittietorakenteet.fi/ktk/apurahat/kirjaudu.php>

Ansökan ska skickas in senast 9.9.2016 kl. 23.59. Mera information om stipendierna finns på adressen: sakasti.evl.fi/tutkimuksen_apurahat

Pirkanmaan Ihmissuhdetyö ry arrangerar en FPA finansierad

REHABILITERINGSKURS FÖR PERSONER MED PSYKISKA STÖRNINGAR
(lindrig eller medelsvår depression)
31.10.2016 – 25.8.2017 (3 x 5 dagar)

INTERNATREHABILITERINGSKURS nr 59110
för att stöda arbets- och funktionsförmågan samt psykiskt välbefinnande i Kangasala, på Kuntoutumiskeskus Apila

Information och broschyrer: tfn. 03 222 6755
toimisto@pirkanmaan-ihmissuhdetyo.fi
www.pirkanmaan-ihmissuhdetyo.fi
Yliopistonkatu 60 A, 33100 Tammerfors

KING TOURS

Vackra och intressanta Irland 24-28.10.2016

Under dessa dagar besöker vi Dublin, Belfast, Trim - det största anglo-normandiska slottet i Europa, Hill of Tara, förhistoriska sevärdheter och mycket mer.

Pris: 975 Euro; direkt reguljärflyg Helsingfors-Dublin, 4 nätter inklusive frukost. Modern buss för 5 dagar, svensktalande reseledare, lokal guide i Belfast samt grundpaket för inträden. Extra inträdespaket 25 Euro. Boka genast. www.kingtours.fi/se, info@kingtours.fi, tfn: 0400438854.

CoachCompanion We Change the World

Vill Du bli en internationellt certifierad coach, en coachande ledare eller intresserar personligutveckling?

CoachCompanion arrangerar coachutbildningar både för privatpersoner och organisationer i hela Svenskfinland. I vårt utbud finns allt från 2 dagars grundkurs till diplomerings- och certifieringsutbildningar. Våra utbildningar är kvalitetssäkrade av International Coach Federation (ICF).

Vill Du utveckla din organisation eller dig själv?
Vill du ha ett coachande förhållningsätt mot medarbetare, kunder, elever, adepter, dig själv?
Vill du få redskap att lösa och förebygga konflikter?
Läs mera på coachcompanion.fi eller positivelife.fi
Vi svarar jättegärna på eventuella frågor
epost: christine.suvanto@coachcompanion.fi
eller tel 045 847 0443

PSALMVÄVEN AUGUSTI

Konstruerat av ANN HUSMAN

1 I	2 E	3 H	4 P	5 R	6 A		7 K	8 B	9 L	10 O		11 J	12 R	13 G	14 A	15 E	16 U	17 T
18 E	19 L	20 H	21 U		22 N	23 R	24 A	25 O		26 I	27 E	28 U		29 B	30 D	31 T	32 C	!
33 K	34 F	35 A		36 H	37 L	38 M		39 O	40 G	41 T	42 R	43 C	44 K	45 E	46 A	47 P	48 P	
49 U	50 H	51 E	52 B	53 R	54 S	55 M		56 K	57 J		58 R	59 L	60 H		61 U	62 A	63 N	
64 E	65 G	66 F	67 K	68 U	69 L	70 U	71 E	72 R	73 M	74 A	75 C	76 B	77 J	78 H	79 O	80 E	81 D	82 U
83 A	84 N	85 S	86 L	87 B		88 R		89 C	90 G	91 P	92 H	93 M	94 E	95 K		96 J	97 O	98 R
99 N	100 A	101 T	102 D		103 E	104 K	105 O	106 U	107 M	108 N	109 P	110 B	111 M	112 G	113 I	114 S	115 L	116 E
117 D	118 C	119 T		120 D	121 G	122 J	123 B	124 P		125 R	126 H		127 M	128 U	129 A	130 F	131 O	132 K

- A Munter och livlig 100 83 74 14 46 6 62 129 35 24

- B Begynnelsebokstav 8 123 76 87 29 110 52

- C Skörd 75 43 89 32 118

- D Blivande nunna 30 81 117 102 120

- E Pretentiös 116 103 27 51 71 94 15 45 64 2 18 80

- F En Yoko 66 130 34

- G Vandra omkring 13 121 65 40 90 112

- H Sibyllans specialitet 20 50 126 3 36 60 78 92

- I Stirra dumt 1 113 26

- J Läkarord för tungspene 122 77 57 96 11

- K Absolut hopplös 95 44 132 67 7 104 33 56

- L Populär 59 69 115 19 37 86 9

- M Orange ostsort 107 38 73 93 127 55 111

- N Många kring en tupp 108 22 63 99 84

- O "alltunder det jag talar, glida
vi vid årans slag mot stilla vik,
där de gunga, sida invid sida,
Näckens rosor små vid svag musik" 79 131 10 39 97 25 105

- P Inskränkthet 91 48 109 47 4 124

- R Att visa upp dyrgripar i 23 88 42 98 53 12 58 72 5 125

- S Underrättelse 85 54 114

- T Metallfjäder i madrass 41 17 101 31 119

- U Reflexmässig 70 49 68 106 82 21 16 128 28 61

PSALMVÄVEN

Fyll i de ord som sökes på raderna A-U. Motsvarande siffra i kombination med radens bokstav finns i rutfältet upptill. Flytta över bokstäverna så att den första bokstaven på rad A motsvarar A100, den andra A83 o.s.v. Den färdiga texten i rutfältet bildar en psalmvers. De första bokstäverna i raderna A-U bildar psalmens namn.

Oftast håller sig Psalmväven till den nya psalmboken, men för att det ska vara klurigt kan det ibland hända att vi använder oss av en äldre version av någon psalm.

Rätt svar på förra Psalmväven är psalm 416, vers 5, som börjar med orden "Jag kommit sent, jag vet det väl". **Vinnare** i förra Psalmväven är: **Aslög Store**, Karleby, **Siv Järvenkylä**, Skuru och **Kaj Gullqvist**, Pernå. Grattis! Prisböckerna kommer på posten.

VINN BÖCKER!

SKICKA IN!

Skicka in din lösning till Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors senast tisdagen 6.9.2016. Märk kuvertet "Augusti-Psalmväv". Bland de rätta svaren lottar vi ut tre bokpris. Lycka till!

Psalms nr och vers i Psalmboken: .....

.....

som börjar med orden .....

.....

Namn & adress: .....

.....

.....

INKAST ANN-KATRIN STORE

Jag skriver ett brev till Sipilä

BÄSTA HERR Statsminister. Jag önskar att Ni i Er regering tar världens nöd på allvar.

Jag filar på ett brev till statsministern, inspirerad av författarna som startade en brevkampanj. Det är svårt att hitta rätt ton och de rätta orden. Brevskrivning på gammalt hederligt sätt är nästan högtidligt. Jag vill förmedla min oro över vår snikna inställning till flyktingar och hitta en lagom hövlig ton. Jag har påbörjat brevet flera gånger, men inte ännu hittat den rätta inledningen.

DÅ JAG följt med hur vi i Finland behandlar invandringsfrågan har jag en längre tid tänkt att det här inte kan gå bra i längden. Vi stänger ut nödlidande, flyktingar och hjälpbehövande från vårt välmående land. Globalt sett är vi välmående, även om det finns problem i vårt land. En dag kan vår oginhet i att visa gästvänlighet slå tillbaka. Vi försvarar oss med att vi gör som övriga Norden. Det är inget bra försvar.

I MÅNGA afrikanska länder, fattigare länder än vårt, finns stora flyktingläger. I Tanzania, i Sydsudan, i Etiopien. I Libanon finns flest flyktingar per invånare. Jag har träffat en man som arbetar i ett flyktingläger med cirka 100 000 människor i Mauritien, ett av de fattigaste länderna i världen. Han talar inte om att sända någon tillbaka från lägret. Jag tror jag ska nämna det i brevet – att fattigare länder än vi tar emot fler flyktingar än vad vi gör.

JAG ÄR ingen politisk sakkännare, jag tycker statsökonomi är ett invecklat ämne. Inte har jag heller kännedom om olika hotbilder som finns med tanke på invandring.

Men jag vet att i Bibeln står det redan i början att vi inte ska förakta främlingen. Att främlingen ska ha samma rättigheter som vi, likaså samma skyldigheter.

Jag önskar att vi kunde visa större gästvänlighet i vårt land. Jag har inga nära vänner bland de nykomna, som nu sänds tillbaka till krigshärjade hemländer, en efter en. Men jag har mött deras trötta, uppgivna blickar på min civila arbetsplats, sjukhuset. Jag brukar ta dem i hand och hälsa på dem. Jag tycker att det är en rikedom med olika människor, olika kulturer och olika seder. Inte är det alltid lätt, men vi kan nog leva tillsammans i vårt lilla land, om vi bara vill. Vi behöver bara lite hjälp från statsledningen så att våra nya invånare får möjlighet att rota sig i vår kultur.

Ett brev kan betyda så mycket, bara det blir skrivet och sänt. Och läst.

Ann-Katrin Store har varit missionär i Senegal.

NATTVARDSGEMENSKAP FÖRSAMLING

Vi följer urkyrkans praxis

Bo-Erik Johansson ifrågasätter den bibliska grunden för slutet nattvardsbord i sin insändare i Kp 11.8.2016. Han refererar också min företrädarens undervisning om skillnaden mellan frikyrkornas syn på nattvarden och i lutherska kyrkan, men på ett förvirrande sätt. De traditionella frikyrkorna har en reformert syn och ser nattvarden som en ämnelsemåltid där man symboliskt mottar Kristi kropp och blod, medan den lutherska kyrkan betonar att nattvardsgästen tar emot Kristi sanna kropp och blod i, med och under bröd och vin (realpresens) till syndernas förlåtelse. Den sistnämnda

”... man anmälde sig i förhand och deltagandet i nattvarden noterades i kyrkoboken.”

synen är också vår. Vår församling utgörs av människor som alla är svaga syndare, och vi vill erbjuda en trygg plats kring Ordet och sakramenten.

När det gäller vilka som får ta emot nattvarden har vi gått tillbaka till den praxis som Bibeln, urkyrkan och

reformatorerna lärt, och som var gällande också i den lutherska folkkyrkan fram till början av det förra århundradet. Nattvarden hör samman med pastoral omsorg. (För urkyrkans praxis se W Elert: *Ehtoollinen ja kirkollinen yhteys varhaiskirkossa*, Concordia 2014.)

Enligt gammal praxis gick man till nattvarden i sin egen församling, där man anmälde sig i förväg och deltagandet i nattvarden noterades i kyrkboken. Fortfarande har den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland slutet nattvardsbord – i teorin – både enligt sin författning och sin bekännelse. Så här säger den augsburgska

bekännelsen (XXV:1, jfr XX-IV:6): ”Ty Herrens lekamen brukar icke givas annat än åt dem, som förut förhörts och fått avlösning.” Det är också enligt detta som bekännelseskriterierna beskriver ”det mindre bannet”, alltså uteslutning från nattvarden i kyrkotuktsfall (Schmalkaldiska artiklarna: Om bannet, läs även 1 Kor 5).

För ytterligare information om vår församlings lära och praxis hänvisas till vår webbplats <http://sanktjoannes.info>.

OLA ÖSTERBACKA

pastor i S:t Johannes ev-luth församling, Vasa

LAESTADIANER NATTVARDSSYN

Kyrkolagen och sakramenten

Teemu Tast skriver att om lekmannapredikanter delar ut nattvard i bönhus eller döper barn så är detta inte emot kyrkolagen eftersom detta inte hör vare sig till kyrkans författning eller förvaltning (KP 27). Här är jag av annan åsikt än min bror. Kyrkoordningen talar om vilka plikter och rättigheter kyrkans enskilda medlemmar har. En medlem av kyrkan bör låta döpa sina barn (1 kap 5§), och det heliga dopet förrättas av en präst (2 kap 13§). Herrens heliga nattvard firas i samband med gudstjänst (2 kap 9§), och nattvarden utdelas av en präst (2 kap 12§).

”Så illa är läget inte ännu, utan vi kan fortfarande få nattvarden instiftad och utdelad vid gudstjänsten på samma vis som förr.”

Om man inte vill följa kyrkoordningen tillåter religionsfrihetslagen att grunda en egen frikyrka, såsom laestadianerna gjorde i Amerika redan på 1800-talet. Men såsom brodern konstaterar,

ämnar västlaestadianerna inte utträda ur kyrkan. Forskaren av laestadianismen Stig-Erik Enkvist hävdar: ”Lappmarkens äldste tror så hårt på sin legitimitet att de kanske tror sig stå över kyrkolagen i den här frågan” (KP 25–26).

Levi Älvgrén var en av Lappmarkens äldste inom västlaestadianismen (se laestadianismens ”släktträd” i KP 25–26). Han ansåg att de kristna inte skall ställa sig över kyrkolagen, men om utvecklingen inom kyrkan förutsätter det, skall vi be

få sakramenten utdelade enligt gammal ordning. Så illa är läget inte ännu, utan vi kan fortfarande få nattvarden instiftad och utdelad vid gudstjänsten på samma vis som förr i vår kyrka, såsom jag har fått erfara också denna sommar.

För den som är intresserad av Laestadius och laestadianismens historia finns det material på adressen www.koistinen.se även på svenska.

JUHA-LASSI TAST

Raumo

KYRKAN SEKULÄR

Laestadianer och sakramenten

Det var en relativt balanserad artikel om västlaestadianer och sakramenten i Kyrkpressen nr 25–26. Av artikeln fick man dock en sådan uppfattning att det strider mot kyrkolagen att lekmannapredikanter förvaltar sakramenten. Här är jag av annan åsikt. Kyrkolagens tillämpningsområde är kyrkans författning och förvaltning (KL 2 kap 1 §). Om lekmannapre-

dikanter delar ut nattvard på bönhus eller döper barn så hör det varken till kyrkans författning eller förvaltning.

Orsaken till att västlaestadianer (eller förstfödda laestadianer, som vi också kallas) har varit tvungna att själva ta hand om sakramenten är kyrkans sekularisering och den ekumeniska utvecklingen med katolska inslag i nattvardsordning-

en. Det blir också allt svårare att få manliga präster att utträta kyrkliga handlingar då antalet kvinnliga präster ökar. Västlaestadianer ämnar dock inte utträda ur kyrkan.

Det stämmer att de flesta finlandssvenska laestadianerna är anknutna till LFF men det finns också svenskspråkiga västlaestadianer i Finland. Våra sam-

lingar i Helsingfors är i regel tvåspråkiga och också på annat håll tolkas större samlingar till svenska. Uppgifter om västlaestadianska sammankomster finner man på adressen www.esikoislaestadiolaiset.fi. Alla är välkomna att lyssna på Guds ord.

TEEMU TAST

Kotka

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Insändare måste förse med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

PRÄSTER IDEAL

”Kanske det handlar om förväntningen att ens de skulle orka uppfylla de ideal som vi alla borde eftersträva.”

Jussi Rytönen i Kotimaa om de krav som ställs på präster.

HYFS OCH STIL

Att tiga är att samtycka

Vad göra om någon uttrycker främlingsfientliga åsikter vid en middag? Etikettexperten **Magdalena Ribbing** ger råd i DN: ”Om du tiger samtycker du, som du vet. Det är tungt att bära en så-

dan svaghet, att möta sin blick i spegeln och se att man inte har stått upp för det man vet är rätt. Därför är det bättre att säga emot, att ifrågasätta, även om det stör stämningen.” Hon föreslår svaret: ”Jag delar inte alls din uppfattning, kan vi byta samtalsämne.”

Starta hösten med kaffe och psalmdopp!

Boka in en dag på någon av följande orter i din närhet:

KRISTINESTAD TI 30.8

i **Församlingshemmet**
13 Bokförsäljningen öppnar
18 Kaffeservering
19 Psalmkväm, programkväll

KORSHOLM ON 31.8

i **Smedsby församling**
13 Bokförsäljningen öppnar
18 Kaffeservering
19 Psalmkväm, programkväll

JAKOBSTAD TO 1.9

i **Församlingscentret**
13 Bokförsäljningen öppnar
17 Kaffeservering
18 Psalmkväm, programkväll

SIBBO TI 6.9

i **Församlingshemmet**
13 Bokförsäljningen öppnar
18 Kaffeservering
19 Psalmkväm, *Sång i Guds värld*,
programkväll

POJO ON 7.9

i **Församlingshemmet**
13 Bokförsäljningen öppnar
18 Kaffeservering
19 Psalmkväm, programkväll

PARGAS TO 8.9

i **Församlingshemmet**
13 Bokförsäljningen öppnar
18 Kaffeservering
19 Psalmkväm, programkväll

MARIEHAMN TO 22.9

i **Margaretagården**
13 Bokförsäljningen öppnar
18 Kaffeservering
19 Psalmkväm, programkväll

Nu blir det stor psalmfest!

Fontana Media och Församlingsförbundet åker på turné med bokbord och program. Tillsammans med sju församlingar bjuder vi till fest för alla som är nyfikna på en ny finlandssvensk kulturskatt: psalmboken med det splitternya tillägget **Sång i Guds värld**.

Bokförsäljning blir det nästan hela dagen. Allt från *Himmel och jord*, det uppdaterade läromedlet i religion, Patrik Hagmans *Söndagsskola för vuxna*, Tommy Hellstens nya bok *När allting faller på plats*, barnböcker och nyttigt terminsmaterial för både föräldrar, lärare, präster och barn- och ungdomsarbetsledare trängs i våra hyllor.

På kvällen brakar **Psalmkvämet** loss med lokala krafter, melodikryss och musikaliskt smått och gott.

PSALM. En metrisk och strofisk kyrkvisa, främst avsedd att framföras kollektivt.

SAMKVÄM. Sammankomst, enklare festlig tillställning.

PSALMKVÄM. Vår egen blandning av bägge och en skvätt kaffe till. Hoppas den smakar!

Definition (Wikipedia)

Gilla Fontana Media på Facebook – håll dig uppdaterad om de nya psalmerna!

Kalle Sällström är verksamhetsledare på Församlingsförbundet

May Wikström är chef-redaktör för Kyrkpressen och vd för Fontana Media

Psalmkryss på samlingen!

